

August Strindberg

Dødsdansen I-II

August Strindberg

Dødsdansen

Drama

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af August Strindberg: *Dødsdansen* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.

Copyright and conditions of use

This ebook edition of August Strindberg: *Dødsdansen* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Første del

Personerne:

Edgar, kaptajn ved fæstningsartilleriet.

Alice, hans hustru, tidligere skuespillerinde.

Kurt, karantænemester.

Bipersoner:

Jenny; den gamle kone

Skildvagten)(*stum person*).

Scenen forestiller:

Det indre af et rundt fæstningstårn af gråsten. –

I baggrunden et par meget store, buede glasdøre, gennem hvilke man ser en strand med batterier og længere ude havet.

På hver side af dørene et vindue med blomster og fugle.

På højre side et klaver, længere fremme på scenen et sybord og to lænestole.

Til venstre, midt på scenen, et skrivebord med telegrafapparat; længere fremme en etagère med fotografi-portrætter. Tæt derved en stor, magelig chaiselong. Op mod væggen en buffet.

Hængelampe i loftet. På væggen ved klaveret hænger to store laurbærkranse med bånd, en på hver side af et stort portræt af en dame i teaterkostume.

Ved dørene i baggrunden et fritstående klædestativ, hvorpå hænger uniformsstykker, sabler og deslige. I nærheden deraf et chatol.

Til venstre for døren hænger et stort kviksløvbarometer.

Døre på højre og venstre side nærmest baggrunden.

Det er en lun, tidlig efterårsaften. Fæstningsportene står åbne, og man ser en artillerist gå skildvagt ude på strandbatteriet; han bærer reglementeret chakot; hans sabel blinker nu og da i den nedgående sols rødlige skær. Havet ligger mørkt og stille.

Kaptajnen (sidder i lænestolen til venstre for sybordet og drejer en halvt udrøget cigar mellem fingrene. Han er iført en slidt, daglig tjenesteuniform med ridestøvler og sporer. Ser træt og vranten ud).

Alice (*sidder i lænestolen til højre uden at bestille noget. Gør et ligeså træt, men livligere indtryk, som om der var noget, hun ventede på*).

Kaptajnen

Vil du ikke spille lidt for mig?

Alice (*i en ligegyldig, men ikke vred tone*)

Hvad vil du have, jeg skal spille?

Kaptajnen

Hvad du selv vil!

Alice

Du synes jo ikke om mit repertoire!

Kaptajnen

Og du heller ikke om mit! (*undvigende*) Vil du have, at dørene skal stå åbne?

Kaptajnen

Hvis du ønsker det!

Alice

Så lad dem stå! (*Pause*) ... Hvorfor ryger du ikke?

Kaptajnen

Jeg begynder ikke rigtig at kunne tåle stærk tobak.

Alice (*næsten venligt*)

Så ryg noget lettere. Du kalder det jo din eneste glæde.

Kaptajnen

Glæde! Hvad er det?

Alice

Spørg mig ikke om det! Jeg er ligeså uvidende som du! ... Vil du ikke have din whisky?

Kaptajnen

Det kan vente lidt ... Hvad har du til aften?

Alice

Hvor skal jeg vide det fra! Spørg Kristine!

Kaptajnen

Begynder makrellen ikke snart; det er jo efterår.

Alice

Ja, det er efterår!

Kaptajnen

Både ude og inde! Men ganske bortset fra den kulde, som plejer at ledsage efteråret – ude og inde – så ville en ristet makrel med en skive citron og et glas hvid bourgogne slet ikke være at foragte!

Alice

Nu blev du veltalende!

Kaptajnen

Har vi nogen bourgogne tilovers i vinkælderen?

Alice

Jeg ved ikke, at vi i de sidste fem år har haft nogen vinkælder ...

Kaptajnen

Du har aldrig rede på nogen ting. Imidlertid **må** vi jo forsyne os til vort sølvbryllup ...

Alice

Har du virkelig i sinde at fejre det?

Kaptajnen

Ja, naturligvis!

Alice

Det ville falde mere naturligt, at vi skjulte vor elendighed – vor fem og tyveårige elendighed ...

Kaptajnen

Kære Alice – elendigt har det ganske vist været, men vi har dog haft det morsomt nu og da! Og man må benytte den korte tid; thi siden hen er det forbi!

Alice

Er det forbi! Det var ikke så vel!

Kaptajnen

Det **er** forbi! Intet andet tilovers end at køres i en skubkarre og blive lagt ud som gødning på marken!

Alice

Og så meget bryderi, blot for at blive til gødning!

Kaptajnen

Ja, sådan er det; jeg har ikke ordnet det!

Alice

Så meget bryderi!

(Pause).

Alice

Har du fået posten?

Kaptajnen

Ja!

Alice

Var slagterens regning med?

Kaptajnen

Ja!

Alice

Hvor stor var den?

Kaptajnen *(tager et papir op af lommen og sætter brillerne på næsen, men tager dem straks efter bort igen)*

Læs selv! Jeg kan ikke se mere ...

Alice

Hvad er der i vejen med øjnene?

Kaptajnen

Ved det ikke!

Alice

Alderdom!

Kaptajnen

Å snak! Jeg!

Alice

Ja – ikke jeg!

Kaptajnen

Hm!

Alice (*ser på regningen*)

Kan du betale den?

Kaptajnen

Ja! Men ikke nu!

Alice

Altså senere! Om et år, når du har fået din afsked med en fattig pension, og det er for sent! Senere, når sygdommen igen melder sig ...

Kaptajnen

Sygdommen? Jeg har aldrig været syg, bare upasselig en gang! Og jeg lever tyve år endnu!

Alice

Lægen mente noget andet!

Kaptajnen

Lægen!

Alice

Ja, hvem skulle ellers kunne have nogen begrundet mening om en sygdom?

Kaptajnen

Jeg har ingen sygdom og har aldrig haft nogen. Får ikke heller; for jeg dør en gang knald og fald som en gammel soldat!

Alice

Da vi netop taler om lægen! Du ved, at der er selskab hos doktorens i aften.

Kaptajnen

Ja, og hvad så! Vi er ikke indbudt, fordi vi ikke omgås doktorens, og vi omgås ikke doktorens, fordi vi ikke vil, og fordi jeg foragter dem begge. Det er noget pak!

Alice

Det siger du om alle mennesker!

Kaptajnen

Fordi alle mennesker er noget pak!

Alice

Undtagen du selv!

Kaptajnen

Ja, fordi jeg har opført mig anstændigt i alle livets forhold.
Derfor hører jeg ikke til pakket!

(Pause).

Alice

Vil du spille kort?

Kaptajnen

Lad gå!

Alice *(tager et spil kort op af sybordsskuffen og begynder at blande dem)*

Tænk, at doktorens har fået musikkorpset at låne til deres private arrangement!

Kaptajnen

Det er, fordi han logrer for obersten derinde i byen! Bare logre – hvem der havde kunnet det!

Alice *(giver kort)*

Jeg har været veninde med Gerda, men hun var falsk mod mig ...

Kaptajnen

De er falske allesammen! – – – Hvad har du i trumf derhenne?

Alice

Tag dine briller!

Kaptajnen

De hjælper ikke! – – – Ja, ja!

Alice

Spader er trumf!

Kaptajnen (*misfornøjet*)

Spader? – – –

Alice (*spiller ud*)

Ja, det får nu være, men hos de nye officersfruer er vi i hvert fald sat på det sorte bræt.

Kaptajnen (*spiller ud og tager stikket hjem*)

Hvad gør det? Vi holder jo aldrig noget selskab; så mærkes det ikke! Jeg kan godt være ensom ... og har altid været det!

Alice

Jeg også! Men børnene! Børnene vokser op uden omgang!

Kaptajnen

Den må de selv søge sig inde i byen! ... Den tog jeg! Har du flere trumfer?

Alice

Jeg har en til! ... Det var mit!

Kaptajnen

Seks og otte gør femten ...

Alice

Fjorten – fjorten!

Kaptajnen

Seks og otte gør fjorten ... Jeg tror også, jeg har glemt at regne! ... Og to til gør seksten ... (*Gaber*). Du skal give!

Alice

Du er vist træt!

Kaptajnen (*giver kort*)

Aldeles ikke!

Alice (*lytter*)

Man kan høre musikken helt her hen!

(*Pause*).

Alice

Tror du, at Kurt er inviteret?

Kaptajnen

Han kom i morges; så har han vel kunnet få livkjolen taget frem, skønt han ikke har fået tid til at gøre visit hos os!

Alice

Karantænemester? Skal der være karantænestation her?

Kaptajnen

Ja! ...

Alice

Han er i hvert fald min fætter, og jeg har en gang båret samme navn som han ...

Kaptajnen

Det var jo ingen ære ...

Alice

Hør nu ... (*skarpt*) lad du min slægt være i fred; så skal din også få lov at være i fred!

Kaptajnen

Seså – seså! Skal vi nu begynde igen!

Alice

Er karantænemesteren læge?

Kaptajnen

Nej! Han er bare en slags civil forvalter eller bogholder. Kurt blev jo aldrig til noget.

Alice

Han var en stakkel ...

Kaptajnen

Som har kostet mig penge ... Og da han gik fra hustru og børn, blev han æreløs!

Alice

Ikke slet så streng, Edgar!

Kaptajnen

Jo, det blev han. Hvad mon han siden har foretaget sig i Amerika! Ja! Jeg kan ikke sige, at jeg længes efter ham! Men han var en gang en fornøjelig gut, og jeg holdt af at diskutere med ham!

Alice

Fordi han var så føjelig ...

Kaptajnen (*overlegent*)

Føjelig eller ikke; det var i alt fald et menneske, man kunne tale med ... Her på øen findes ikke ét menneske, der forstår, hvad jeg siger ... Det er et samfund af idioter ...

Alice

Det er underligt, at Kurt netop skulle komme til vort sølvbryllup ... Enten vi nu fejrer det eller ikke ...

Kaptajnen

Hvorfor er det underligt! ... Det var jo ham, der førte os sammen, eller bortgiftede dig, som man siger!

Alice

Gjorde han det?

Kaptajnen

Javist! ... Det var vel sådan en idé, han fik ... det overlader jeg til dig at bedømme!

Alice

Et letsindigt indfald ...

Kaptajnen

Som vi – ikke han – har måttet bøde for!

Alice

Ja tænk, om jeg endnu havde været ved teatret! Alle mine veninder er nu berømt heder!

Kaptajnen (*rejser sig*)

Nå, å ja! ... Nu tager jeg mig en grog! (*Går hen til buffeten og laver en grog, som han drikker stående*). Der skulle være en tremme her til at sætte foden på; så kunne man bilde sig ind, at man var i København, på American Bar!

Alice

Vi skal lade lave en sådan tremme; blot for at det kan minde om København. Det var alligevel vore bedste timer!

Kaptajnen (*drikker hurtigt*)

Ja! Husker du Nimbs navarin aux pommes! Ah!

Alice

Nej, men jeg husker koncerterne i Tivoli!

Kaptajnen

Du har sådan en fornem smag!

Alice

Det burde jo glæde dig, at du har en kone med smag!

Kaptajnen

Det gør det også ...

Alice

Ja, en gang imellem, når det passer dig at prale med hende ...

Kaptajnen (*drikker*)

De danser nok henne hos doktorens ... Jeg kan høre
trefjerdedelstakten – bom – bombom!

Alice

Jeg kan høre hele melodien til Alcazarvalsens. Ja – det er
længere siden end i går, at jeg dansede vals ...

Kaptajnen

Gad du endnu være med til den slags?

Alice

Endnu?

Kaptajnen

Ja-a! Du er vel færdig med at danse, du så vel som jeg?

Alice

Jeg er ti år yngre end du!

Kaptajnen

Så er vi altså lige gamle, efter som damen skal være ti år yngre!

Alice

Skam dig! Du er jo en gammel mand, men jeg er i mine bedste år!

Kaptajnen

Åja, det forstår sig; du kan endnu være charmant – over for andre, når du gør dig umage.

Alice

Skal vi tænde lampen nu?

Kaptajnen

Gerne for mig!

Alice

Så ring!

Kaptajnen (*går trevent hen til skrivebordet og ringer*).

Jenny (*kommer ind fra højre*).

Kaptajnen

Vil Jenny være så venlig at tænde lampen.

Alice (*skarpt*)

Du skal tænde hængelampen!

Jenny

Ja, Deres Nåde! (*tænder hængelampen, mens **kaptajnen** betragter hende*).

Alice (*kort*)

Har du tørret glasset ordentlig af?

Jenny

Det tænker jeg!

Alice

Hvad er det for et svar!

Kaptajnen

Å, hør nu ...

Alice (*til Jenny*)

Gå din vej! Jeg vil selv tænde lampen! Det er nok bedst!

Jenny

Det tror jeg med! (*hen mod døren*).

Alice (*rejser sig op*)

Gå!

Jenny (*tøvende*)

Jeg gad vide, hvad fru'en ville sige, hvis jeg gik?

Alice (*tier*).

Jenny (*ud til højre*).

Kaptajnen (*går hen og tænder lampen*).

Alice (*urolig*)

Tror du, hun går sin vej?

Kaptajnen

Det skulle ikke forbavse mig; men så er vi net farne ...

Alice

Det er din skyld. Du ødelægger dem!

Kaptajnen

Vist ej! Du hører jo, hvor høflige de altid er mod mig!

Alice

Fordi du kryber for dem! Du kryber for resten for alle underordnede, fordi du på én gang er en despot og en slavenatur.

Kaptajnen

Ja så!

Alice

Jo, du kryber for dit mandskab og dine underofficerer, men du kan ikke forliges med dine ligemænd og overordnede.

Kaptajnen

Se, se!

Alice

Det er tilfældet med alle tyranner! ... Tror du, hun går sin vej?

Kaptajnen

Ja, hvis du ikke går ud og siger et venligt ord til hende!

Alice

Jeg!

Kaptajnen

Dersom jeg gør det, så siger du, at jeg gør kur til tjenestepigerne!

Alice

Tænk – om hun går sin vej! Så kommer jeg til at gøre hele arbejdet, ligesom sidst, og ødelægger mine hænder!

Kaptajnen

Det er ikke det værste! Men skifter Jenny, så skifter Kristine også, og vi får ingen tjenestefolk mere herovre på øen!

Styrmanden på damperen skræmmer dem bort, når de kommer for at søge plads ... og glemmer han det, så gør mine konstabler det!

Alice

Ja, dine konstabler, som jeg skal føde ude i mit køkken, og som du ikke vover at vise bort ...

Kaptajnen

Nej, for så går de også ved næste hvervning ... og så kan vi lukke kanonbutikken!

Alice

Det ruinerer os!

Kaptajnen

Derfor har officerskorpset også i sinde at indgå til Kongelig Majestæt med begæring om alimentationsbidrag ...

Alice

Til hvem?

Kaptajnen

Til konstablerne!

Alice (*ler*)

Nej, nu er du for slem!

Kaptajnen

Ja, le lidt for mig! Det kan behøves.

Alice

Jeg har snart glemt at le ...

Kaptajnen (*tænder sin cigar*)

Det bør man aldrig glemme ... Det kan være trist nok endda!

Alice

Ja, morsomt er det ikke! ... Vil du spille mere?

Kaptajnen

Nej, det trætter mig.

(*Pause*).

Alice

Ved du for resten, at det i hvert fald irriterer mig, at min fætter, den ny karantænemester, går først til vore uvenner!

Kaptajnen

Ja, hvad er der at sige til det!

Alice

Nå – men så du i avisen, at han i listen over anmeldte rejsende var opført som *rentier*. Han må altså være kommet til penge!

Kaptajnen

Rentier! Så-å! En rig slægtning; det er virkelig den første i denne familie!

Alice

Ja, i din familie! Men i min har vi haft mange velhavere!

Kaptajnen

Har han fået penge, så er han vel blevet hoffærdig: Men jeg skal nok holde ham i skak! Og han skal ikke få lov at kigge mig i kortene!

(Det tikker i telegrafapparatet).

Alice

Hvem kan det være?

Kaptajnen *(bliver stående)*

Vær så god at tie lidt stille!

Alice

Men gå dog så derhen!

Kaptajnen

Jeg hører efter – jeg hører, hvad de siger! – Det er børnene!
(Går hen til apparatet og svarer; derpå fortsætter apparatet en lille tid, og kaptajnen svarer igen).

Alice

Nå-å?

Kaptajnen

Vent lidt! ... *(slutter af på apparatet)*. Det var børnene, der er inde på hovedvagten i byen. Judith har det igen dårligt og

holder sig hjemme fra skolen ...

Alice

Nu igen! Hvad mere sagde de?

Kaptajnen

Penge, naturligvis!

Alice

Hvorfor skal det have sådan hast med Judith? Dersom hun tog sin eksamen næste år, var det jo tidsnok!

Kaptajnen

Sig det til hende, så kan du jo se, hvad det hjælper!

Alice

Du skulle hellere sige det!

Kaptajnen

Hvor mange gange har jeg ikke sagt det! Men du ved vel nok, at børn gør, hvad de vil.

Alice

I det mindste her i huset! ...

Kaptajnen (*gaber*).

Alice

Gaber du i din hustrus nærværelse!

Kaptajnen

Hvad skal man ta' sig for? ... Har du ikke lagt mærke til, at vi hver eneste dag siger det samme! Da du før kom med din gode gamle replik: "i det mindste her i huset", så burde jeg have svaret som sædvanlig: det er ikke mit hus alene. Men da jeg allerede har svaret således fem hundrede gange, så gaber jeg i stedet for. Min gaben kan da betyde, at jeg ikke gider svare, eller at: "du har ret, min engel", eller: "lad os nu holde op".

Alice

Du er rigtig elskværdig i aften!

Kaptajnen

Er det ikke snart spisetid?

Alice

Ved du, at doktorens har bestilt souperen fra Grand Hotel inde i byen?

Kaptajnen

Nej! Så får de hjerper! Ah! Ved du, at hjerpe er den fineste fugl; men det er barbari at stege den spækket! ...

Alice

Uf! Tale om mad!

Kaptajnen

Hellere om vin? Jeg gad vide, hvad de barbarer drikker til hjerper.

Alice

Skal jeg spille for dig?

Kaptajnen (*sætter sig ved skrivebordet*)

Sidste udvej! Ja, hvis du vil lade være med dine sørgemarcher og klageviser – – – det lyder som tendensmusik. Og jeg føjer altid til: "Hør, hvor ulykkelig jeg er! Mjav, mjav! Hør, hvilken gyselig mand jeg har! Brum, brum, brum! Ak, var han blot snart død! Glædestromme, fanfarer; Alcazarvalsen! Champagnegalop!" Apropos champagne; der er vist to flasker endnu. Skal vi ta' dem frem og lade som vi har fremmede?

Alice

Nej, det skal vi ikke, for de tilhører mig; jeg har selv fået dem!

Kaptajnen

Du er altid økonom!

Alice

Og du er altid gerrig – i alt fald mod din kone!

Kaptajnen

Så ved jeg ikke, hvad jeg skal finde på! – Skal jeg danse for dig?

Alice

Nej tak! Du er vist færdig med at danse!

Kaptajnen

Du burde have en veninde i huset!

Alice

Tak! – Du burde have en ven her i huset!

Kaptajnen

Tak! Det er forsøgt og til gensidig misfornøjelse. Men som eksperiment betragtet var det ganske interessant, at så snart her var en fremmed, følte vi os så lykkelige ... til at begynde med ...

Alice

Men bagefter!

Kaptajnen

Ja, tal ikke om det!

(Det banker på døren til venstre).

Alice

Hvem kan det være så sent?

Kaptajnen

Jenny plejer ikke at banke på.

Alice

Gå hen og luk op og råb ikke "kom ind". Det lyder som på et værksted!

Kaptajnen *(går hen mod døren til venstre)*

Du synes ikke om værksteder!

(Det banker igen).

Alice

Luk dog op!

Kaptajnen *(åbner døren og tager mod et visitkort, der rækkes ind)*

Det er Kristine – Er Jenny gået? *(Da svaret ikke høres af tilskuerne, til **Alice:**)* Jenny er gået.

Alice

Så bliver jeg igen tjenestepige!

Kaptajnen

Og jeg bliver gårdskarl!

Alice

Kan man ikke få en af mandskabet til at hjælpe til i køkkenet?

Kaptajnen

Nej, det er ikke sådanne tider!

Alice

Men det var vel ikke Jenny, der sendte sit kort?

Kaptajnen *(betragter kortet gennem sine briller og rækker det derpå til **Alice**)*

Læs du, jeg kan ikke se!

Alice *(læser kortet)*

Kurt! Det er Kurt! Skynd dig ud og tag imod ham!

Kaptajnen (*ud til venstre*)

Kurt! Nå, det var da morsomt!

Alice (*ordner sit hår og er blevet kendelig oplivet*).

Kaptajnen (*ind fra venstre med Kurt*)

Se, her er han, den forræder! Velkommen, gamle dreng! Stor omfavnelse!

Alice (*går hen imod Kurt*)

Velkommen i mit hus, Kurt!

Kurt

Tak ... Det er længe siden, vi har set hinanden!

Kaptajnen

Hvor længe? Femten år! Og vi er blevet gamle ...

Alice

Å! Kurt har ikke forandret sig, synes jeg.

Kaptajnen

Sid ned, sid ned! – og allerførst: Programmet! Er du inviteret ud i aften?

Kurt

Jeg er indbudt af doktorens, men jeg har ikke lovet at komme!

Alice

Så bliver du vel her hos dine pårørende!

Kurt

Det synes at være det naturligste; men doktoren er på en måde min foresatte, og jeg får vel ubehageligheder bagefter!

Kaptajnen

Hvad er det for snak! Jeg har aldrig været bange for mine foresatte ...

Kurt

Bange eller ikke – ubehagelighederne får man lige fuldt!

Kaptajnen

Her på øen er jeg herre! Hold dig til mig, så vover ingen at komme dig for nær!

Alice

Ti nu lidt stille, Edgar! (*tager **Kurts** hånd*). Uden at tage hensyn til herrer og foresatte bliver du hos os. Det vil man finde både passende og korrekt!

Kurt

Lad så være! Især da jeg synes at være velkommen hos jer.

Kaptajnen

Hvorfor skulle du ikke være velkommen ... Vi har vel intet udestående med hinanden ...

Kurt (*kan ikke skjule en vis forstemthed*).

Kaptajnen

Hvad skulle det være! Du var lidt af en pjalt; men du var ung, og det har jeg glemt! Jeg hører ikke til dem, der længe bærer nag!

Alice *ser forpint ud.* – *Alle tre sidder ved sybordet.*

Alice

Nå – du har været vidt omkring i verden?

Kurt

Ja, og nu havner jeg hos jer ...

Kaptajnen

Som du splejsede sammen for fem og tyve år siden.

Kurt

Sådan var det nu ikke; men det gør intet til sagen. Det er glædeligt at se, at I har holdt sammen i fem og tyve år ...

Kaptajnen

Ja, vi har haft noget at trækkes med; i mellemstunder har det været så som så; men som sagt, det holder. Og Alice har ikke haft noget at beklage sig over; fuldt op har her været, og det er strømmet ind med penge. Du ved måske ikke, at jeg er en berømt skribent, lærebogsforfatter ...

Kurt

Jo, jeg husker, den gang vi skiltes, at du havde udgivet en geværlære, som gik godt. Benytttes den stadig i krigsskolerne?

Kaptajnen

Den findes endnu, og den holder sig som nummer et, skønt de har forsøgt at fortrænge den med en ringere – der ganske vist læses nu, men er fuldkommen værdiløs!

(Pinlig tavshed).

Kurt

I har rejst i udlandet, har jeg hørt!

Alice

Ja, vi har været i København fem gange – tænk dig!

Kaptajnen

Jo! Ser du, da jeg tog Alice fra teatret ...

Alice

Tog du?

Kaptajnen

Ja, jeg tog dig som en hustru skal tages ...

Alice

Hvor du er blevet modig!

Kaptajnen

Men da jeg senere måtte undgælde for, at jeg havde hindret hendes lysende bane ... hm! ... så måtte jeg som vederlag love at føre min hustru til København ... og det har jeg holdt – ærligt og redeligt! Fem gange har vi været der! Fem! (*rækker venstre hånds fem fingre i vejret*) ... Har *du* været i København?

Kurt (*ler*)

Nej, jeg har mest været i Amerika ...

Kaptajnen

Amerika? Det er vist et slemt bølleland?

Kurt (*forstemt*)

Det er ganske vist ikke København!

Alice

Har du ... hørt noget ... fra dine børn?

Kurt

Nej!

Alice

Kære ven, tilgiv – men var det ikke ubetænksomt at forlade dem således ...

Kurt

Jeg forlod dem ikke, men retten dømte, at moderen skulle beholde dem ...

Kaptajnen

Det vil vi ikke tale om nu. Jeg synes, det var godt for dig at komme ud af den suppedas!

Kurt (*til Alice*)

Hvordan har dine børn det?

Alice

Jo, tak! De går i skole inde i byen, og er snart voksne.

Kaptajnen

Jo, det er dygtige unger, og drengen er et brillant hoved. Brillant! Han skal ind ved generalstaben ...

Alice

Hvis de vil tage ham!

Kaptajnen

Ham! Et krigsministeremne!

Kurt

For at komme fra det ene til det andet! Her skal være karantæne – for pest, kolera og deslige. Og doktoren bliver min foresatte, som I ved ... Hvilken slags mand er doktoren?

Kaptajnen

Mand? Det er ikke nogen mand! Det er en uintelligent skurk!

Kurt (*til Alice*)

Det var højst ubehageligt for mig!

Alice

Det er ikke så farligt, som Edgar siger, men jeg kan ikke nægte, at han er mig usympatisk ...

Kaptajnen

En skurk er han! Og det er de andre med – toldforvalteren, postmesteren, telefonfrøkenen, apotekeren, lods – hvad hedder det – oldermænden – skurke hver eneste en, og derfor omgås jeg dem ikke!

Kurt

Er du kommet på kant med dem alle sammen?

Kaptajnen

Alle sammen!

Alice

Ja, sandt er det, at man ikke kan omgås de mennesker!

Kaptajnen

Det er som om alle landets tyranner var blevet sendt over for at indespærres på denne ø!

Alice (*ironisk*)

Ja, det er sikkert!

Kaptajnen (*godmodigt*)

Hm! Er det en hentydning til mig? Jeg er ingen tyrant, i det mindste ikke i mit hjem!

Alice

Det tager du dig i agt for!

Kaptajnen (*til Kurt*)

Du skal ikke tro, hvad hun siger! Jeg er en meget hyggelig ægtemand, og morlillen er den bedste kone i verden.

Alice

Vil du ikke have noget at drikke, Kurt?

Kurt

Tak, ikke nu!

Kaptajnen

Er du blevet ...

Kurt

Bare lidt mådeholdende!

Kaptajnen

Amerikansk?

Kurt

Ja!

Kaptajnen

Jeg vil ha' umådeligt; ellers kan det være det samme! En mand skal kunne tåle et bæger!

Kurt

For at komme tilbage til naboerne her på øen! Min stilling bringer mig i berøring med alle ... og det bliver sagtens vanskeligt at klare sig; for selv om man holder sig for sig selv, bliver man alligevel trukket med ind i folks intriger.

Alice

Gå kun til dem; du vil dog altid komme tilbage til os; thi her har du oprigtige venner!

Kurt

Er det ikke uhyggeligt at sidde ene midt iblandt uvenner sådan som I?

Alice

Morsomt er det ikke!

Kaptajnen

Det er aldeles ikke uhyggeligt! Jeg har hele mit liv kun haft uvenner, og de har hjulpet mig frem i stedet for at skade mig. Og når jeg en gang skal dø, kan jeg sige, at jeg ikke skylder nogen noget, og at jeg aldrig har fået noget forærende. Hver stump, jeg ejer, har jeg kæmpet mig frem til.

Alice

Ja, Edgars vej er ikke gået på roser ...

Kaptajnen

På torne og sten – flintesten ... men ens egen kraft! Kender du den?

Kurt (*stiltfærdigt*)

Ja, dens utilstrækkelighed lærte jeg at indse for ti år siden!

Kaptajnen

Så er du en stakkel!

Alice (*til kaptajnen*)

Edgar!

Kaptajnen

Jo, han er en stakkel, dersom han ikke ejer egen kraft! Det er visselig sandt, at når mekanismen hører op, så bliver der bare en skubkarre at køre ud med gødning, men så længe mekanismen holder, gælder det om at sparke og slå, med hænder og fødder, så længe tøjet vil holde! Det er min filosofi.

Kurt (*ler*)

Det er morsomt at høre ...

Kaptajnen

Men du tror ikke, at det forholder sig således?

Kurt

Nej, det tror jeg ikke.

Kaptajnen

Ja, men således er det nu en gang!

(Under den sidste scene er det begyndt at blæse, og nu smælder det i en af de store glasdøre i baggrunden).

Kaptajnen *(rejser sig op)*

Det begynder at blæse! Kunne mærke det på mig! *(Går hen og lukker glasdørene og banker på barometret).*

Alice *(til Kurt)*

Du bliver her jo i aften?

Kurt

Ja, tak!

Alice

Men det bliver i største tarvelighed; for vor pige er skiftet!

Kurt

Det er alligevel godt!

Alice

Du er så lidet fordringsfuld, kære Kurt!

Kaptajnen *(henne ved barometret)*

I skulle blot se, hvor barometret falder! Jeg kunne mærke det på mig!

Alice *(hemmeligt til Kurt)*

Han er nervøs!

Kaptajnen

Vi skulle vel gerne snart ha'e aftensmad!

Alice (*rejser sig*)

Nu går jeg for at bringe det i stand! Sid I nu og fordriv tiden med at filosofere ... (*hemmeligt til Kurt*). Men sig ham ikke imod; så bliver han i slet humør. Og spørg ikke om, hvorfor han ikke blev major!

Kurt (*nikker forstående*).

Alice (*går ud til højre*).

Kaptajnen (*sætter sig ved sybordet hos Kurt*)

Sørg nu for, at vi får noget godt, mor!

Alice

Giv mig penge, så skal du nok få noget!

Kaptajnen

Altid penge!

Alice (*går*).

Kaptajnen (*til Kurt*)

Penge, penge, penge! Hele dagen går jeg med portemonnæen i hånden, så jeg til sidst bilder mig ind, at jeg selv er en portemonnæ! Kender du det!

Kurt

Å jo! Med den forskel, at jeg troede, jeg var en tegnebog!

Kaptajnen

Haha! Jo, du kender tobakken! De fruentimmer! Haha! Og du fik fat i den rette sort!

Kurt (*stilfærdigt*)

Lad nu det være begravet!

Kaptajnen

Det var en sand ædelsten! ... Så har jeg i alt fald – trods alt! – fundet en brav kvinde; de er jo dog reglen – trods alt!

Kurt (*ler godmodigt*)

Trods alt!

Kaptajnen

Du skulle ikke le!

Kurt (*som før*)

Trods alt!

Kaptajnen

Ja, hun har været en trofast hustru – en fortræffelig mor, overordentlig ... men (*skotter hen mod døren til højre*) hun har et satans temperament. Ved du, at der er øjeblikke, hvor jeg bander dig, fordi du har skaffet mig hende på halsen!

Kurt (*godmodigt*)

Men det har jeg da ikke! Hør dog en gang, menneske ...

Kaptajnen

Ja, ja, ja! Du snakker løs og glemmer de ting, som det er ubehageligt at mindes! Tag mig det ikke ilde op: Jeg er vant til at kommandere og dundre løs, ser du; men du kender mig og bliver ikke vred.

Kurt

Aldeles ikke! Men jeg har ikke skaffet dig din hustru, tværtimod.

Kaptajnen (*uden at lade sig forstyrre i sin svada*)

Synes du i alt fald ikke, at livet er underligt?

Kurt

Vist er det det!

Kaptajnen

Og at blive gammel – morsomt er det ikke, men det er interessant! Ja, jeg er ikke tilårs, men det *begynder* alligevel at mærkes. Alle ens bekendte dør, og man bliver ensom!

Kurt

Lykkelig den, der har en hustru at ældes sammen med!

Kaptajnen

Lykkelig! Ja, det er en lykke; for børnene går jo også fra os. Du skulle ikke være gået fra dine!

Kurt

Det gjorde jeg ikke heller. De blev taget fra mig ...

Kaptajnen

Nu må du ikke blive vred, når jeg siger det ...

Kurt

Men det *var* jo ikke således ...

Kaptajnen

Hvordan det var eller ikke var, så er det allenfals glemt; men ensom er du!

Kurt

Man vænner sig til alt, kære ven!

Kaptajnen

Kan man det – kan man også vænne sig til at være ganske ene?

Kurt

Det ser du jo med mig!

Kaptajnen

Hvad har du taget dig for i disse femten år?

Kurt

Hvilket spørgsmål! Disse femten år!

Kaptajnen

Du skal være kommet til penge og er blevet rig!

Kurt

Rig er jeg ikke ...

Kaptajnen

Jeg tænker ikke på at låne ...

Kurt

Om så var, står jeg til tjeneste ...

Kaptajnen

Jeg er dig meget forbunden; men jeg har, hvad jeg behøver.
Ser du (*skotter hen mod døren til højre*), der mangler intet her i
huset, og den dag, jeg ingen penge havde ... ville hun gå sin
vej!

Kurt

Å, nej!

Kaptajnen

Nej? Men jeg ved det! – kan du tænke dig, at hun altid passer
på, *når* jeg ingen penge har, bare for at have den
tilfredsstillelse at overbevise mig om, at jeg sørger dårligt for
min familie.

Kurt

Men du har jo store indtægter, husker jeg, du sagde.

Kaptajnen

Vist har jeg store indtægter ... men de slår ikke til.

Kurt

Så kan de heller ikke være store, efter sædvanlige begreber ...

Kaptajnen

Livet er underligt, og vi med!

(Det tikker i telegrafén).

Kurt

Hvad er det?

Kaptajnen

Det er bare en besked.

Kurt

Har I ikke telefon?

Kaptajnen

Jo, i køkkenet; men vi benytter telegrafén, fordi telefonfrøknerne snakker om alt, hvad vi siger.

Kurt

Det må være forfærdelige samfundsforhold her ude ved havet!

Kaptajnen

Ja, de er simpelthen gyselige! Hele livet er gyseligt! Og du, som tror på en fortsættelse, mener du, at der bliver fred siden hen?

Kurt

Der bliver vel kamp og storme også dér!

Kaptajnen

Også dér – hvis der findes noget *dér*. Så hellere tilintetgørelsen!

Kurt

Ved du så sikkert, at tilintetgørelsen ville foregå uden smerte?

Kaptajnen

Jeg dør en gang knald og fald, smertefrit!

Kurt

Jaså, det ved du?

Kaptajnen

Ja, det ved jeg!

Kurt

Du synes ikke at være tilfreds med din tilværelse?

Kaptajnen (*med et suk*)

Tilfreds? Den dag, jeg skulle dø, ville jeg være tilfreds!

Kurt (*rejser sig op*)

Det ved du ikke! ... Men sig mig: Hvad tager I jer for her i huset? Hvad sker her? Her lugter som af giftige tapeter, og man bliver syg, bare man kommer indenfor! Jeg ville helst gå min vej, dersom jeg ikke havde lovet Alice at blive. Der ligger lig under gulvene, og her hades, så at man har tungt ved at drage ånde.

Kaptajnen (*synker sammen og stirrer frem for sig*).

Kurt

Hvad er det med dig? – Edgar!

Kaptajnen (*sidder ubevægelig*).

Kurt (*slår ham på skulderen*)

Edgar!

Kaptajnen (*vågner til besindelse*)

Sagde du noget? (*Ser sig omkring*). Jeg syntes, det var ...

Alice! ... Jaså, er det dig? – Hør, du ... (*falder sløvt sammen igen*).

Kurt

Dette er gyseligt! (*Går hen og åbner døren til højre*). Alice!

Alice (*med køkkenforklæde på*)

Hvad er det?

Kurt

Jeg ved ikke! Se på ham!

Alice (*roligt*)

Han er af og til ligesom åndsfraværende ... Jeg skal sætte mig til at spille; så vågner han!

Kurt

Nej – det skal du ikke. Lad mig prøve! ... Hører han? Ser han?

Alice

Nu hverken hører eller ser han!

Kurt

Og det siger du så roligt! ... Alice, hvad går der for sig her i huset!

Alice

Spørg ham der!

Kurt

Ham der? ... Det er jo din mand!

Alice

For mig en fremmed mand, lige så fremmed som for femogtyve år siden. Jeg ved ingen ting om den mand ... andet end ...

Kurt

Tys! Han kan høre dig!

Alice

Nu hører han ingen ting!

(Der lyder et trompetsignal udenfor).

Kaptajnen *(farer op, tager sablen og sin uniformskasket)*

Om forladelse! Jeg skal blot inspicere skildvagterne! *(ud gennem dørene i baggrunden).*

Kurt

Er han syg?

Alice

Jeg ved det ikke.

Kurt

Er han fra forstanden?

Alice

Jeg ved det ikke.

Kurt

Drikker han?

Alice

Han praler mere med det, end han virkelig drikker.

Kurt

Sæt dig ned og tal, men roligt og sandfærdigt!

Alice (*sætter sig*)

Hvad skal jeg fortælle? – At jeg har siddet i dette tårn en menneskealder, indespærret, bevogtet af en mand, som jeg altid har hadet, og nu hader så grænseløst, at den dag, han døde, ville jeg juble højt.

Kurt

Hvorfor har I ikke søgt skilsmisse?

Alice

Ja, spørg om det! Vi skiltes to gange, mens vi var forlovede; siden hen har vi prøvet på at skilles hver eneste dag, der er gået ... men vi er lænkede til hinanden og kan ikke komme løs! En gang var vi skilte – inden døre – i fem år! Nu kan kun døden skille os; det ved vi, og derfor venter vi den som befrieren!

Kurt

Hvorfor lever I så ensomt?

Alice

Fordi han isolerer mig! Først ryddede han alle mine søskende ud af huset – han kalder det selv at "udrydde" – derpå mine veninder og andre ...

Kurt

Men *hans* slægtninge? Dem har *du* udryddet?

Alice

Ja, for de var i færd med at tage livet af mig, efter at de først havde frarøvet mig hæder og ære. – Til sidst måtte jeg vedligeholde forbindelsen med verden og menneskene gennem telegrafene der – for telefonen bevogtedes af telefondamerne ... Jeg har lært mig selv at telegrafere, og det ved han ikke. Du må ikke tale om det; så dræber han mig.

Kurt

Skrækkeligt! Skrækkeligt! ... Men hvorfor giver han mig skylden for jeres giftermål? Lad mig nu fortælle, hvordan det var! ... Edgar var min ungdomsven! Da han så dig, blev han straks forelsket. Han kom til mig og bad mig mægle. Jeg svarede straks: nej! Og, gode Alice, jeg kendte dit tyranniske og grumme sind. Derfor advarede jeg ham ... og da jeg ikke kunne blive ham kvit, henviste jeg ham til at søge din bror som talsmand hos dig.

Alice

Jeg tror, hvad du siger; men – han har narret sig selv i alle disse år, så nu får du ham aldrig på andre tanker.

Kurt

Så lad ham da give mig skylden, dersom det kan lindre hans kval.

Alice

Det er dog for meget ...

Kurt

Jeg er vant til det ... men hvad der græmmer mig, er hans uretfærdige beskyldning, at jeg har svigtet mine børn ...

Alice

Sådan er han; han siger, hvad han finder for godt, og så tror han selv på det. Men dig lader det til, at han holder af, mest fordi du ikke siger ham imod ... Prøv nu på ikke at blive træt af os ... Jeg tror, at du kom i en for os lykkelig time; jeg tager det rent ud som en tilskikkelse ... Kurt! Du må ikke blive træt af os; for vi er sikkert de ulykkeligste mennesker, som findes på jorden! (*Græder*).

Kurt

Ét ægteskab har jeg set på nært hold ... og det var rædselsfuldt! Men dette er næsten værre!

Alice

Synes du det?

Kurt

Ja!

Alice

Hvis er skylden?

Kurt

Alice! I samme øjeblik du hører op at spørge om, hvem der har skylden, vil du føle en lettelse. Forsøg at tage det som et faktum, en prøvelse, der må bæres ...

Alice

Det kan jeg ikke! Det er for meget! (*Rejser sig*). Det er uhjælpeligt!

Kurt

Stakkels mennesker! ... Ved du, hvorfor I hader hinanden?

Alice

Nej! Det er det mest urimelige had, uden årsag, uden hensigt, men også uden ophør. Og kan du tænke dig, hvorfor han mest frygter døden! Han er bange for, jeg skal gifte mig igen.

Kurt

Så må det jo være, fordi han elsker dig!

Alice

Sandsynligvis! Men det hindrer ikke, at han hader mig.

Kurt (*som for sig selv*)

Det kaldes kærlighedshadet og stammer fra afgrunden! ... Kan han lide, at du spiller for ham?

Alice

Ja, men lutter hæslige melodier ... For eksempel den uhyggelige "Bojarernes Indtog". Når han hører den, bliver han ligesom besat og vil danse.

Kurt

Danser han?

Alice

Ja, en gang imellem bliver han lystig!

Kurt

En ting endnu – tilgiv, at jeg spørger. Hvor er børnene?

Alice

Du ved måske ikke, at to er døde?

Kurt

Har du også gået det igennem?

Alice

Hvad har jeg ikke gået igennem!

Kurt

Men de to andre?

Alice

Inde i byen. De kunne ikke være hjemme. Han tirrede dem op mod mig ...

Kurt

Og du dem imod ham!

Alice

Ja, naturligvis. Og så blev der sluttet partier, hvervet stemmer, øvet bestikkelse. Og for ikke at ødelægge børnene, skiltes vi fra dem! Det, der burde have forenet os, blev til splittelse; det, der er hjemmets velsignelse, blev til

forbandelse ... Ja, jeg tror undertiden, at vi tilhører en forbandet slægt!

Kurt

Efter syndefaldet – ja, således er det jo!

Alice *(med et giftigt blik og i en hvas tone)*

Hvilket syndefald?

Kurt

De første menneskers!

Alice

Jaså; jeg troede, du mente noget andet.

(Forlegen tavshed).

Alice *(med foldede hænder)*

Kurt! Min slægtning, min ungdomsven! Jeg har ikke altid været mod dig, som jeg skulle! Men nu er jeg blevet straffet, og du har fået hævn over mig!

Kurt

Ikke hævn! Her hævnnes ikke. Ti med det!

Alice

Husker du en søndag, mens du var forlovet? Jeg havde indbudt jer til middag!

Kurt

Ti nu!

Alice

Jeg må tale; vær barmhjertig! ... Da I kom om middagen, var vi borte, og I måtte vende om!

Kurt

I var jo selv inviteret ud. Hvad er nu det at snakke om!

Alice

Da jeg i dag, nu nylig, bad dig til aften, troede jeg, at der fandtes noget i spisekammeret! (*Skjuler ansigtet i hænderne*). Og der findes intet, ikke en gang et stykke brød! ...

Kurt (*bevæget*)

Stakkels, stakkels Alice!

Alice

Men når nu *han* kommer og vil have mad, og der ikke er noget ... Så bliver han vred. Du har aldrig set ham vred! ... O, Gud, denne nedværdigelse!

Kurt

Vil du give mig lov til at gå ud og bringe det i orden?

Alice

Man kan ingen ting få her på øen.

Kurt

Ikke for min, men for hans og din skyld ... Lad mig finde på noget ... vi må slå sagen hen i spøg, når han kommer ... Jeg skal foreslå, at vi tager os et glas; så hiter jeg på noget imens ... Få ham i humør, spil for ham, lige meget hvad det er for noget tøjeri. Sæt dig ved klaveret og hold dig parat!

Alice

Se på mine hænder, om de er til at spille med! Jeg må skure køkkentøj og tørre glas af, tænde ild på og gøre rent ...

Kurt

Men I har jo to tjenestepiger?

Alice

Det må hedde sig sådan, fordi han er officer ... men tjenestefolkene går stadig deres vej, så vi er ofte ganske uden hjælp ... ja, for det meste ... Hvordan skal jeg komme ud af dette her – det med aftensbordet. O, gid huset ville brænde!

Kurt

Vær nu rolig, Alice!

Alice

Gid havet ville stige og føre os bort!

Kurt

Nej, nej, jeg vil ikke høre på dig!

Alice

Hvad vil han sige; hvad vil han sige ... Gå ikke, Kurt, gå ikke fra mig!

Kurt

Nej, min stakkels ven ... jeg skal ikke gå!

Alice

Ja, men når du nu er borte ...

Kurt

Har han nogensinde slået dig?

Alice

Mig? Å nej; så ved han, jeg gik med det samme! Nogen stolthed må man dog beholde!

(Udenfor høres: "Holdt! Hvem der? – Go' ven!")

Kurt *(rejser sig op)*

Er det ham?

Alice *(skræmt)*

Ja, det er ham!

(Pause).

Kurt

Hvad i alverden skal vi gøre?

Alice

Jeg ved ikke – jeg ved det ikke!

Kaptajnen *(ind fra baggrunden, muntert)*

Se så; nu holder man fri! ... Nå, nu har hun vel fået stunder til at beklage sig! Er hun ikke ulykkelig ... hvad? ...

Kurt

Hvordan er vejret derude?

Kaptajnen

Det er halv storm! ... *(skæmtende, åbner den ene glasdør på klem)*. Ridder Blåskæg med jomfruen i tårnet, og derude går vagten med dragen sabel og bevogter skønjomfru ... Og så kommer brødrene; men vagten går derude; se på ham! En, to, en, to! Det er en brav skildvagt! Se på ham! Melitamtamta, melitambambam! Skal vi danse sværddansen? Det skal Kurt se!

Kurt

Nej, tag hellere "Bojarernes Indtog"!

Kaptajnen

Kender du den? ... Alice, i køkkenforklæde, kom og spil! Kom, siger jeg!

Alice (*går uvillig hen til klaveret*).

Kaptajnen (*kniber hende i armen*)

Nu har du bagtalt mig!

Alice

Jeg?

Kurt (*vender sig bort*).

Alice (*spiller "Bojarernes Indtog"*).

Kaptajnen (*figurerer i en slags ungarsk dans bag ved skrivebordet og slår med sporerne. Pludselig segner han om på gulvet, uden at det bemærkes af Kurt og Alice; den sidstnævnte spiller stykket til ende*).

Alice (*uden at vende sig om*)

Skal vi tage det en gang til?

(*Ingen svarer*).

Alice (*vender sig om og ser kaptajnen liggende bevidstløs; han er skjult for tilskuerne af skrivebordet*). Herre Jesus! (*Hun bliver stående med armene over brystet, udstødende et suk, som aftaknemmelighed og lettelse*).

Kurt (*vender sig om; skynder sig hen til kaptajnen*)

Hvad er det? Hvad er det?

Alice (*i højeste spænding*)

Er han død?

Kurt

Jeg ved det ikke! Hjælp mig!

Alice (*bliver stående*)

Jeg kan ikke røre ved ham ... Er han død?

Kurt

Nej! Han lever!

Alice (*sukker*).

Kurt (*henne ved **kaptajnen**, der har rejst sig op og sættes i en stol*).

Kaptajnen

Hvad var det? (*Ingen svarer*). Hvad var det?

Kurt

Du faldt jo om!

Kaptajnen

Var der noget?

Kurt

Du faldt om på gulvet. Hvordan har du det nu?

Kaptajnen

Jeg? Det var slet ingen ting! Jeg ved ikke af noget! Hvad står I og gaber på?

Kurt

Du er syg.

Kaptajnen

Hvad er det for snak? Spil du bare, Alice ... Ah! nu er det der igen! (*tager sig op til hovedet*).

Alice

Der kan du se, at du er syg!

Kaptajnen

Skrig ikke op! Det er kun lidt svimmelhed!

Kurt

Vi må have bud efter en læge! – Jeg går ud til telefonen ...

Kaptajnen

Jeg vil ikke have nogen læge!

Kurt

Det må du! Vi må tilkalde ham for vor egen skyld, for vi får ellers ansvaret.

Kaptajnen

Jeg kaster ham på porten, hvis han kommer! Jeg skyder ham ned! ... Ah! nu er det der igen! (*tager sig som før op til hovedet*).

Kurt (*går hen imod døren til højre*)

Nu går jeg til telefonen! (*ud*).

Alice (*tager køkkenforklædet af sig*).

Kaptajnen

Vil du give mig et glas vand?

Alice

Det er jeg vel nødt til! (*Giver ham et glas vand*).

Kaptajnen

Hvor elskværdigt!

Alice

Er du syg?

Kaptajnen

Ja, du må tilgive mig, at jeg ikke er rask.

Alice

Vil du da lade dig pleje?

Kaptajnen

Du vil formodentlig ikke gøre det!

Alice

Nej, det kan du være sikker på!

Kaptajnen

Timen er kommet, som du så længe har ventet på.

Alice

Ja, og som du troede aldrig ville komme!

Kaptajnen

Vær ikke vred på mig!

Kurt (*kommer ind fra højre*)

Det er sørgeligt ...

Alice

Hvad svarede han?

Kurt

Han ringede af, uden videre!

Alice (*til kaptajnen*)

Der har vi følgerne af dit grænseløse overmod!

Kaptajnen

Jeg synes, jeg har det dårligere! ... Se at få en læge inde fra byen!

Alice (*går hen til telegrafapparatet*)

Så må det være pr. telegram!

Kaptajnen (*rejser sig halvt op, forbavset*)

Kan – du – telegrafere?

Alice (*mens hun telegraferer*)

Ja, det kan jeg!

Kaptajnen

Jaså? ... Gør det da! ... Hvor hun er falsk! (*Til Kurt:*). Kom og sæt dig ved siden af mig!

Kurt (*sætter sig ved siden af kaptajnen*).

Kaptajnen

Hold mig i hånden! Jeg sidder og falder ned. Tænk dig!
Nedad – stadig nedad! – det er underligt!

Kurt

Har du før haft sådanne anfald?

Kaptajnen

Aldrig! ...

Kurt

Mens I venter på svar inde fra byen, går jeg til doktoren og taler med ham. Har han behandlet dig før?

Kaptajnen

Ja, han har!

Kurt

Så kender han altså din konstitution! ... (*Over mod døren til venstre*).

Alice

Om lidt kommer her svar! Det var venligt af dig, Kurt! Men kom snart igen!

Kurt

Så snart jeg kan. (*Ud til venstre*).

Kaptajnen

Han er flink – Kurt! Og så forandret!

Alice

Ja, og til sin fordel! Jeg beklager ham imidlertid – at han skulle dumpe herind i vor elendighed. Netop nu!

Kaptajnen

Og lykønske os! Jeg gad vide, hvordan det egentlig står til med ham! Lagde du mærke til, at han ikke ville tale om sine personlige forhold?

Alice

Jeg lagde nok mærke til det; men jeg syntes heller ikke, der var nogen som spurgte ham!

Kaptajnen

Tænk en gang – hans liv! ... Og vort! Jeg gad vide, om alle menneskers liv er således?

Alice

Måske – skønt de ikke taler om det som vi!

Kaptajnen

Undertiden har jeg troet, at elendighed trækker elendighed til sig, og at de lykkelige skyr ulykken. Derfor får vi aldrig andet at se end elendighed!

Alice

Har du kendt nogen, der var lykkelig?

Kaptajnen

Lad mig tænke mig om! ... Nej! ... Jo ... Ekmarks!

Alice

Hvor kan du sige det! Hun, som blev opereret i fjor ...

Kaptajnen

Det er sandt! Ja, så ved jeg ingen ... jo, von Kraffts.

Alice

Ja, hele familien levede som i en idyl, i velstand, i anseelse, med flinke børn, gode giftermål, alt lige op til de halvtredsindstyve år. Så kom fætteren og øvede en forbrydelse, med fængselsstraf og alt, hvad deraf fulgte, og da var det forbi med freden. Familienavnet stod vanæret i alle aviser ... Det Krafft'ske mord gjorde det umuligt for den fejrede familie at vise sig ude; børnene måtte tages ud af skolen ... Å Gud!

Kaptajnen

Jeg gad vide, hvad jeg har for en sygdom!

Alice

Hvad tror du selv?

Kaptajnen

Enten er det hjertet eller hovedet! Det er, som om sjælen ville flyve ud og opløse sig i en røgsky.

Alice

Har du appetit?

Kaptajnen

Ja! Hvordan går det med aftensbordet?

Alice (*går frem over gulvet, urolig*)

Jeg skal spørge Jenny!

Kaptajnen

Hun er jo gået!

Alice

Ja, ja, ja!

Kaptajnen

Ring på Kristine; så kan jeg få frisk vand!

Alice (*ringer*)

Tænk ... (*ringer igen*). Hun hører ikke!

Kaptajnen

Gå ud og se efter ... Om hun nu også er gået!

Alice (*går hen og åbner døren til venstre*)

Hvad er *det*? Hendes kuffert står pakket i korridoren!

Kaptajnen

Så er hun gået!

Alice

Dette er Helvede! (*brister i gråd, kaster sig på knæ og lægger, hulkende, hovedet få en stol*).

Kaptajnen

Og alt på én gang! ... Og så skulle Kurt komme og se vor usselhed. Er der endnu nogen ydmygelse tilbage, så må den komme nu, just nu!

Alice

Å – ved du, hvad der aner mig? Kurt gik og kommer ikke igen!

Kaptajnen

Det tror jeg gerne om ham!

Alice

Ja, vi er forbandede ...

Kaptajnen

Hvad er det for passiar!

Alice

Ser du ikke, hvordan alle skyr os?

Kaptajnen

Det foragter jeg! (*Telegrafapparatet melder*). Der er svaret! Tys, jeg hører det! ... Der er ingen, der har tid! Udflugter! ... Det pak!

Alice

Det har du, fordi du har hånet dine læger og forsømt at honorere dem!

Kaptajnen

Det er ikke sandt!

Alice

Selv når du kunne, ville du ikke betale dem honorar, fordi du foragtede deres arbejde, ligesom du har foragtet mit og alle andres arbejde! ... De nægter at komme! Og der er lukket for telefonen, fordi du heller ikke syntes, at den var noget værd! Ingen ting er noget værd for dig undtagen dine geværer og kanoner!

Kaptajnen

Stå ikke der og snak ...

Alice

Alt gengældes!

Kaptajnen

Hvad er det for vås! ... Sådan noget siger gamle kællinger!

Alice

Du vil få det at se! ... Ved du, at vi skylder Kristine seks måneders løn?

Kaptajnen

Ja, det har hun rigelig stjålet for!

Alice

Men jeg har desuden måttet låne penge af hende!

Kaptajnen

Det tiltroer jeg dig gerne!

Alice

Hvor du er utaknemmelig! Du ved, at jeg måtte låne til børnenes rejse!

Kaptajnen

Kurt kom smukt igen! Skurk, ligesom de andre! Og fej! Vovede ikke at sige, at han havde fået mer end nok, og at der var morsommere på doktorens bal! Ventedes sig vel en dårlig souper hos os! ... Den usling er blevet sig selv lig!

Kurt (*kommer hastigt ind fra venstre*)

Ja, kære Edgar! Således er det – doktoren kender dit hjerte ud og ind.

kaptajnen

Mit hjerte?

Kurt

Ja, der har længe været en forkalkning.

Kaptajnen

Altså et stenhjerte?

Kurt

Og ...

Kaptajnen

Er det farligt?

Kurt

Ja, det vil sige ...

Kaptajnen

... at det er farligt!

Kurt

Ja!

Kaptajnen

Døden?

Kurt

Du må iagttage stor forsigtighed! Først: bort med cigaren!

Kaptajnen (*kaster sin cigar*).

Kurt

Og så: ingen whisky! ... Dernæst i seng!

Kaptajnen (*angst*)

Nej, *det* vil jeg ikke. Ikke til sengs! Så er det forbi! Så kommer man aldrig op mer! Jeg ligger på sofaen i nat. Hvad sagde han mere?

Kurt

Han var meget venlig og ville komme straks, når du kaldte ham.

Kaptajnen

Var han venlig, den hykler? Jeg vil ikke se ham! ... Har jeg lov til at spise?

Kurt

Ikke i aften! Og de følgende dage kun mælk.

Kaptajnen

Mælk! Det kan jeg ikke få i min mund!

Kurt

Du må vel lære dig til det!

Kaptajnen

Nej, jeg er for gammel til at lære! (*tager sig op til hovedet*). Ah! Nu er det der igen! (*Han bliver siddende og stirrer frem for sig*).

Alice (*til Kurt*)

Hvad sagde doktoren?

Kurt

At han *kan* dø – hvad øjeblik det skal være!

Alice

Gud være lovet!

Kurt

Tag dig i agt, Alice! Tag dig i agt! ... Hent nu en hovedpude og et tæppe; så skal jeg lægge ham på sofaen. Jeg skal blive siddende der i stolen hele natten ...

Alice

Og jeg?

Kurt

Du skal gå ind og lægge dig. Din nærværelse synes at forværre hans tilstand.

Alice

Befal kun! Jeg adlyder, for du mener det godt med os begge!
(*går ud til venstre*).

Kurt

Med jer begge, mærk det, og jeg tager ingens parti!

(*Han tager vandkaraflen og går ud til højre.*)

(Man hører stærk blæst udenfor; derpå blæser baggrunds dørene op, og en gammel kone med et fattigt, ubehageligt udseende kigger ind).

Kaptajnen *(vågner, rejser sig og ser sig omkring)*

Ja så, de er gået fra mig, de skurke! *(får øje på den gamle kone og bliver forskrækket)* ... Hvad er det? Hvad vil De?

Den gamle kone:

Jeg ville bare lukke dørene, gode herre.

Kaptajnen

Hvorfor det? Hvorfor det?

Den gamle kone

Fordi de blæste op, just som jeg gik forbi.

Kaptajnen

Du havde vel i sinde at stjæle, du!

Den gamle kone

Her er nok ikke så meget og ta'! mente Kristine!

Kaptajnen

Kristine!

Den gamle kone

God nat, herre, sov godt! *(lukker baggrunds dørene og går).*

Alice (*ind fra venstre med puder og tæppe*).

Kaptajnen

Hvem var der ved døren? Var der nogen?

Alice

Ja, det var gamle Maja fra fattighuset, som gik forbi.

Kaptajnen

Er du vis på det?

Alice

Er du bange?

Kaptajnen

Jeg, bange! Ånej!

Alice

Når du ikke vil gå i seng, så læg dig her.

Kaptajnen (*går hen og lægger sig på sofaen*)

Her vil jeg ligge! (*Vil tage **Alices** hånd, men hun trækker den bort*).

Kurt (*kommer ind med vandkaraflen*).

Kaptajnen

Kurt, gå ikke fra mig!

Kurt

Jeg skal blive hos dig hele natten! Alice går ind og lægger sig.

Kaptajnen

Godnat, Alice!

Alice (*til Kurt*)

Godnat, Kurt!

Kurt

Godnat!

Kurt (*henter en stol og sætter sig ved kaptajnens leje*)

Vil du ikke have støvlerne af?

Kaptajnen

Nej! En kriger må altid være rustet!

Kurt

Venter du da kamp?

Kaptajnen

Måske! ... (*rejser sig halvt op*). Kurt! Du er det eneste menneske, jeg vil betro mig til! Hør nu en ting! ... Dersom jeg dør i nat – tænk så på mine børn!

Kurt

Det lover jeg dig!

Kaptajnen

Tak – jeg stoler på dig.

Kurt

Kan du forklare, hvorfor du stoler på mig?

Kaptajnen

Vi har ikke været venner; for venskab tror jeg ikke på, og vore familier var fødte fjender og har altid ført krig mod hinanden ...

Kurt

Og alligevel stoler du på mig?

Kaptajnen

Ja! Og jeg ved ikke hvorfor.

(Lang pause).

Kaptajnen

Tror du, jeg dør?

Kurt

Du som alle andre! Der gives ingen undtagelse med dig!

Kaptajnen

Er du bitter?

Kurt

Ja! ... Frygter du døden? Skubkarren og møddingen!

Kaptajnen

Tænk – om det ikke var forbi dermed!

Kurt

Der er mange, som tænker således.

Kaptajnen

Og siden hen?

Kurt

Lutter overraskelser, formoder jeg.

Kaptajnen

Men man ved jo intet bestemt.

Kurt

Nej, det er netop det! Derfor må man være forberedt på alt.

Kaptajnen

Du er vel ikke så naragtig at tro på et Helvede?

Kurt

Tror du ikke derpå – du, som er midt i det?

Kaptajnen

Det er kun billedligt!

Kurt

Så virkeligt som du har skildret dit, udelukker det enhver tanke om billeder, enten poetiske eller ikke poetiske!

(Lang pause).

Kaptajnen

Dersom du vidste, hvilke kvaler jeg lider.

Kurt

Legemlige?

Kaptajnen

Nej, det er ikke legemligt!

Kurt

Så er det vel åndeligt, noget tredje gives jo ikke!

(Pause).

Kaptajnen *(rejser sig halvt op)*

Jeg vil ikke dø!

Kurt

For lidt siden længtes du efter tilintetgørelsen!

Kaptajnen

Ja, hvis den er smertefri.

Kurt

Men det er den jo ikke!

Kaptajnen

Er dette da tilintetgørelsen?

Kurt

Begyndelsen til den!

Kaptajnen

Godnat!

Kurt

Godnat!

(Tæppet falder).

*Samme dekoration, men lampen er i færd med at gå ud. Gennem vinduerne og baggrundsdørenes ruder ses en skyfuld morgen. Havet er i bevægelse. Skildvagten går frem og tilbage på batteriet ligesom før. **Kaptajnen** ligger på chaiselongen og sover. **Kurt** sidder på en stol tæt ved, bleg og forvåget.*

Alice (*ind fra venstre*)

Sover han?

Kurt

Ja, siden solen skulle være stået op.

Alice

Hvordan er natten gået?

Kurt

Han har sovet af og til, men han har talt en hel del.

Alice

Om hvad?

Kurt

Han har drøftet religion som en skoledreng, men med fordring på at have løst verdensgåderne! Til sidst, ud på morgenstunden, opdagede han sjælens udødelighed.

Alice

Sig til ære!

Kurt

Udelukkende! ... Han er virkelig det hovmodigste menneske, jeg har kendt. "*Jeg er til, altså er Gud til*".

Alice

Du har indset det! ... Se på de støvler! Med dem ville han have trampet jorden flad, hvis det havde stået i hans magt. Med dem har han nedtrampet andres agre og enge; med dem har han trampet andre på tæerne og mig på issen! ... Mandbjørn – nu har du fået dit skud!

Kurt

Han ville være komisk, hvis han ikke var så tragisk, og der findes træk af storhed i al hans smålighed! Kan du ikke sige et eneste godt ord om ham?

Alice

Jo! Bare han ikke hører det; for hvis man siger et opmuntrende ord, bliver han gal af hovmod.

Kurt

Han hører ingen ting; han har fået morfin.

Alice

Edgar er opdraget i et fattigt hjem med mange søskende, og han måtte give timer for at understøtte sin familie. Faderen var en stakkel eller noget endnu ringere. Det er hårdt nok for et ungt menneske at måtte forsage alle ungdommens glæder og slide for en flok utaknemlige børn, som han ikke har sat i verden. Jeg var en lille pige, da jeg så ham som ganske ung

mand, uden overfrakke ved vintertid, i fem og tyve graders kulde ... hans små søstre gik med dyffelskåber ... Det var smukt, og jeg beundrede ham, men forfærdedes over hans grimhed. Er han ikke ualmindelig styg?

Kurt

Jo, og hans grimhed kan have noget vederstyggeligt! Hver gang jeg var uvenner med ham, lagde jeg mest mærke til det, og når han var fraværende, voksede hans billede, antog forfærdelige former og udstrækning, og han bogstavelig spøgede for mig!

Alice

Tænk så på mig! ... Imidlertid, hans første officerstid var vistnok et martyrium. Men han fik hjælp nu og da fra rige folk. Det vil han aldrig tilstå, og alt, hvad han har kunnet få, har han taget imod som en skyldig tribut uden at sige tak!

Kurt

Lad os tale godt om ham!

Alice

Når han er død! Javel! ... Så husker jeg intet mere!

Kurt

Har du set ham ondskabsfuld?

Alice

Ja – og dog kan han alligevel være både god og let at røre! – Som fjende er han forfærdelig!

Kurt

Hvorfor blev han ikke major?

Alice

Det må du kunne forstå! De ville ikke have en over sig, der allerede som deres underordnede var en tyrant! Men du må aldrig lade dig mærke med noget angående majoravancementet. Selv siger han, at han ikke ville være major ... Talte han noget om børnene?

Kurt

Ja, han længtes efter Judith.

Alice

Det kan jeg tænke! Å! Ved du, hvordan Judith er? Det er hans udtrykte billede, som han har dresseret for at kunne hidse hende op mod mig. Tænk dig, at min egen datter ... har løftet sin hånd mod mig!

Kurt

Nej, det er for frygteligt!

Alice

Tys! Han rører sig! ... Tænk, om han havde hørt noget! ... Snu er han også!

Kurt

Han vågner virkelig!

Alice

Ser han ikke ud som en forhekset? Jeg er bange for ham!

(Lang pause).

Kaptajnen *(rører sig, vågner, rejser sig halvt op og ser sig omkring)*

Det er morgen! Endelig!

Kurt

Hvordan har du det nu?

Kaptajnen

Dårligt!

Kurt

Skal vi kalde en læge?

Kaptajnen

Nej! ... Jeg vil se Judith! Mit barn!

Kurt

Ville det ikke være rigtigst, om du ordnede dine sager, inden
– eller i fald noget skulle hænde?

Kaptajnen

Hvad mener du? Hvad skulle der hænde?

Kurt

Det, som kan hænde os alle!

Kaptajnen

Å snak! Jeg dør ikke så let, må I tro! Glæd dig ikke for tidligt, Alice!

Kurt

Tænk på dine børn! Gør dit testamente, så at din hustru i det mindste får lov at blive siddende med møblerne.

Kaptajnen

Skal hun arve mig, mens jeg lever?

Kurt

Nej! Men om der sker noget, bør hun ikke kastes ud på landevejen! Den, som i fem og tyve år har holdt disse møbler i orden, støvet dem af og pyntet på dem, bør også have nogen ret til at beholde dem! Må jeg kalde auditøren herover?

Kaptajnen

Nej!

Kurt

Du er en hårdhjertet mand, mere hårdhjertet end jeg havde troet!

Kaptajnen (*falder sanseløs om på lejet*)

Nu kommer det igen!

Alice (*går over mod højre side*)

Der er folk ude i køkkenet; jeg må derud!

Kurt

Gå kun! Her er ikke stort at udrette!

Alice (*ud til højre*).

Kaptajnen (*vågner op*)

Nå, Kurt, hvordan tænker du at indrette din karantæne her?

Kurt

Det bliver nok godt.

Kaptajnen

Nej, jeg er kommandant her på øen, og det er mig, du har at gøre med; glem ikke det!

Kurt

Har du før set en karantænestation?

Kaptajnen

Om jeg har? Ja, inden du var født! Og jeg vil give dig et råd:
Læg ikke desinfektionsovnene for nær ved stranden.

Kurt

Jeg mente netop at søge vandets nærhed ...

Kaptajnen

Der hører man, hvor godt du forstår dine sager! Vandet er jo
bacillernes element, deres livselement.

Kurt

Men havets salte vand er nødvendigt for at bortskylle urenligheden.

Kaptajnen

Idiot! ... Nå – når du nu får bosat dig, bør du tage dine børn til dig igen.

Kurt

Tror du, de sådan lader sig tage?

Kaptajnen

Naturligvis, hvis der er noget af en mand i dig! Det ville gøre et godt indtryk på omgivelserne her at se dig pligtopfyldende også i det punkt ...

Kurt

Jeg har altid opfyldt mine pligter i det punkt!

Kaptajnen (*hæver stemmen*)

... i det punkt, som er dit svageste!

Kurt

Har jeg ikke fortalt dig ...

Kaptajnen (*påståelig*)

... for man forlader ikke sine børn på den måde ...

Kurt

Bliv kun ved!

Kaptajnen

Jeg føler som din slægtning, din ældre slægtning, en vis ret til at sige dig sandheden, selv om den er bitter ... Og du må ikke tage mig det ilde op ...

Kurt

Er du ikke sulten?

Kaptajnen

Jo, det er jeg! ...

Kurt

Vil du have et eller andet let ...

Kaptajnen

Nej, noget stærkt, vil jeg ha'!

Kurt

Så er det ude med dig!

Kaptajnen

Er det ikke nok, at man er syg; skal man også sulte!

Kurt

Det er nu en gang sådan indrettet!

Kaptajnen

Og ikke drikke, og ikke ryge! Så er livet ikke meget værd!

Kurt

Døden kræver forsagelse; ellers kommer han øjeblikkelig!

Alice (*ind med nogle buketter, nogle telegrammer og breve*)

Her er noget til dig! (*Kaster blomsterne på skrivebordet*).

Kaptajnen (*smigret*)

Til mig! ... Må jeg få lov at se! ...

Alice

Ja, det er bare fra underofficererne, musikken og konstablerne!

Kaptajnen

Du er misundelig!

Alice

Ånej! Var det laurbærkranse ... det var noget andet; men dem kan du aldrig få!

Kaptajnen

Hm! ... Her er telegram fra obersten ... læs du, Kurt! Obersten er i hvert fald en gentleman ... skønt han er lidt idiot! ... Her ... fra – hvad står der? Det er fra Judith! ... Vær god og telegrafer, at hun skal komme med næste damper ... Her ... ja! – man er i alt fald ikke uden venner, og det er smukt, at de tænker på en skrantning, der er en fortjent mand, hævet over sin stand, og uden frygt og dadel!

Alice

Jeg forstår ikke! Er det lykønskninger til, at du er syg?

Kaptajnen

Hyæne!

Alice (*til Kurt*)

Ja, vi havde en læge her, der var så hadet, at da han forlod øen, blev der holdt et festmåltid efter ham – ikke *for* ham.

Kaptajnen

Sæt blomsterne i vaser ... Jeg er sandelig ikke godtroende, og menneskene er noget pak, men denne simple hyldest er ved Gud oprigtig ... den kan ikke være andet end oprigtig!

Alice

Idiot!

Kurt (*læser et af telegrammerne*)

Judith siger, at hun ikke kan komme, fordi damperen er opholdt af stormen.

Kaptajnen

Er det det hele?

Kurt

Ne-j! – Der er en tilføjelse!

Kaptajnen

Frem med det!

Kurt

Jo, hun ber sin fa'er om ikke at drikke så meget!

Kaptajnen

Å fy! ... sådan er børnene! Det er min eneste, elskede datter ...
min Judith! Min afgud!

Alice

Og afbillede!

Kaptajnen

Sådan er livet! Og dets bedste glæder. Fy for pokker!

Alice

Nu høster du, hvad du har sået! Du hidsede hende op mod
sin mor; nu går hun imod faderen! Sig så, at der ikke findes
en Gud!

Kaptajnen (*til Kurt*)

Hvad siger obersten?

Kurt

Han bevilger din permission, uden videre!

Kaptajnen

Permission? Jeg har ikke forlangt permission!

Alice

Nej, men det har jeg!

Kaptajnen

Jeg tager ikke imod det!

Alice

Forordningen er allerede udfærdiget.

Kaptajnen

Hvad vedkommer det mig!

Alice

Ser du, Kurt, for denne mand eksisterer ingen love, er ingen forordninger gældende, ingen menneskelig ordening foreskrevet ... Han står over alt og alle; universet er skabt til hans private brug; solen og månen vandrer for at bære hans pris til stjernerne; sådan er min mand! Den ubetydelige kaptajn, der ikke en gang kunne blive major, han, hvis oppustethed alle ler af, mens han bilder sig ind at være frygtet – dette kræ, som er mørkeræd og tror på barometre – og alt det i forbindelse med og som aktslutning: En skubkarre gødning, som dog ikke er prima vare!

Kaptajnen (*vifter sig med en afbuketterne, optaget af sig selv, uden at høre på Alice*)

Har du inviteret Kurt til frokost?

Alice

Nej!

Kaptajnen

Sørg så straks for to – to rigtig udmærkede chateaubriands.

Alice

To?

Kaptajnen

Jeg skal have en med!

Alice

Men vi er da tre personer!

Kaptajnen

Skal du også? Nå, tag så tre!

Alice

Hvor skal jeg tage dem fra? I går bad du Kurt til aften, og der fandtes ikke en skive brød i huset. Kurt har måttet våge hele natten med fastende mave, og har ikke drukket kaffe endnu, fordi der ikke er noget, og fordi vi ikke længere har kredit!

Kaptajnen

Hun er vred på mig, fordi jeg ikke døde i går!

Alice

Nej, fordi du ikke døde for fem og tyve år siden; fordi du ikke døde, inden jeg blev født!

Kaptajnen (*til Kurt*)

Hør hende! ... Således bliver det, når du gifter dig, min kære Kurt! At ægteskaber ikke stiftes i Himlen, er sikkert nok!

Alice og Kurt (*ser betydningsfuldt på hinanden*).

Kaptajnen (*rejser sig op og går hen imod døren*)

Imidlertid! Sig hvad I vil – nu skal jeg ud og passe min tjeneste! (*tager en gammel artillerichakot på, sablen om livet og kappen på*). Hvis nogen spørger efter mig, træffes jeg på batteriet!

Alice og Kurt (*søger at hindre ham, men forgæves*).

Kaptajnen

Af vejen! (*ud af baggrundsdøren*).

Alice

Ja, gå kun! Du går altid din vej og vender ryggen til, når striden bliver dig overmægtig, og så lader du din hustru dække tilbagetoget, brændevinshelt, storpraler, storløgner! Tvi over dig!

Kurt

Dette er bundløst!

Alice

Ja, du ved endnu ikke alt!

Kurt

Kan der være mer?

Alice

Men jeg blues ...

Kurt

Hvor går han nu hen? Og hvor får han kræfter til det?

Alice

Det må du nok spørge om! Jo, nu går han over til underofficererne og takker for blomsterne ... og så sætter han sig til at spise og drikke med dem! Og så taler han ondt om officerskorpset ... Om du vidste, hvor mange gange han er blevet truet med afsked! Det er udelukkende af medlidenhed med hans familie, at man har skånet ham. Men han bilder sig ind, at det er af frygt for hans overlegenhed. Og de stakkels officersfruer, der har lagt et godt ord ind for os, hader og bagtaler han!

Kurt

Jeg må tilstå, at jeg har søgt herover for at leve i fred ude ved havet ... og jeres forhold kendte jeg intet til ...

Alice

Stakkels Kurt! – hvor skal du få noget at spise?

Kurt

Å, jeg går hen til doktoren, men du? Vil du tillade mig at ordne dette for jer?

Alice

Blot han ikke får det at vide, for så dræber han mig!

Kurt (*ser ud af vinduet*)

Se – der står han ude på volden, i al blæsten!

Alice

Det er synd for ham ... at han skal være således!

Kurt

Det er synd for jer begge ... Hvad kan der gøres?

Alice

Jeg ved det ikke! ... Der kom også et bundt regninger, som han ikke lagde mærke til! ...

Kurt

Det kan være en lykke at slippe for at se en gang imellem!

Alice (*henne ved vinduet*)

Han har slået kappen til side og lader det blæse ind på brystet! Nu vil han dø!

Kurt

Det tror jeg ikke, han vil; thi nylig da han følte sit liv rinde bort, klyngede han sig til mit, begyndte at sysselsætte sig med mine anliggender, som om han ville krybe ind i mig og leve mit liv.

Alice

Det er netop hans vampyrnatur – at gribe ind i andres skæbne, suge interesse af andres eksistens, ordne og bestemme for andre, fordi hans eget liv er absolut

interesseløst for ham. Og, husk vel på, Kurt: lad ham aldrig få indblik i dit familieliv, lad ham aldrig lære dine venner at kende; for han tager dem fra dig og gør dem til sine ... Han kan ligefrem hekse på det punkt! ... Skulle han træffe dine børn, ville du snart se dem som *hans* fortrolige; han ville råde dem og opdrage dem efter sit hoved, og fremfor alt imod dine ønsker.

Kurt

Alice! Var det ikke ham, som tog mine børn fra mig, den gang jeg blev skilt?

Alice

Da det nu er overstået, kan jeg vel sige dig det – jo, det var ham!

Kurt

Jeg har haft en mistanke derom, men ikke vidst det. Det var ham!

Alice

Da du, med fuld tillid til min mand, sendte ham som fredsmægler til din hustru, så indlod han sig på kurmageri til hende og lærte hende knebet, hvordan hun skulle bære sig ad for at få lov at beholde børnene!

Kurt

Å Gud ... Å Gud i Himlen!

Alice

Der har du en ny side af ham!

(Lang pause).

Kurt

Ved du, at i nat – da han troede, han skulle dø – så ... tog han det løfte af mig, at jeg skulle tænke på hans børn!

Alice

Men du vil vel ikke hævne dig på mine børn?

Kurt

Ved at holde mit løfte? Jo! Jeg skal tænke på jeres børn!

Alice

Det er i sandhed den største hævn, du kan tage; for der er intet, han afskyr, som ædelmodighed!

Kurt

Så må jeg anse mig for hævnnet! *Uden* at tage hævn!

Alice

Jeg elsker hævnen som en retfærdighed, og det er mig en fryd at se det onde få sin straf!

Kurt

Står du endnu på det standpunkt!

Alice

Der vil jeg altid blive stående, og den dag, jeg kunne tilgive eller elske en fjende, ville jeg være en hyklerske!

Kurt

Alice! Det kan være en pligt, ikke at sige alt, ikke at se alt! Det kaldes overbærenhed, og den trænger vi allesammen til.

Alice

Ikke jeg! Mit liv ligger åbent og klart, og jeg har altid haft rene kort på hånden.

Kurt

Det er meget sagt!

Alice

Nej, det er for lidt! For hvad jeg har lidt uforskyldt for denne mands skyld, som jeg aldrig har elsket ...

Kurt

Hvorfor giftede du dig med ham?

Alice

Ja, sig mig det! Fordi han *tog* mig! Forførte mig! Jeg ved ikke! Og så ville jeg til vejrs i samfundet ...

Kurt

Og du forlod din kunst!

Alice

Som var foragtet! – Men ved du, at han bedrog mig! Han forespejlede mig et behageligt liv – et smukt hjem, og så var det lutter gæld ... det eneste guld sad uden på uniformen, og det var heller ikke guld! Han bedrog mig!

Kurt

Tøv lidt! Når en ung mand bliver forelsket, ser han jo forhåbningsfuldt fremad ... at forhåbningerne ikke altid bliver til virkelighed, det må man tilgive ham. Jeg har det samme bedrageri på min samvittighed uden derfor at anse mig selv for en bedrager! ... Hvad ser du efter derude på volden?

Alice

Jeg ser efter, om han skulle være faldet.

Kurt

Er han faldet?

Alice

Nej, desværre! Han narrer mig altid!

Kurt

Så går jeg til doktoren og herredshøvdingen.

Alice (*sætter sig ved vinduet*)

Gør det, kære Kurt! Jeg sætter mig her og venter. Og jeg har lært at vente!

Mellemakt.

Samme dekoration ved dagslys. Skildvagten går frem og tilbage på batteriet ligesom før.

Alice *sidder i lænestolen til højre: hun er gråhåret).*

Kurt *(kommer ind fra venstre, efter at have banket på)*

Goddag, Alice!

Alice

Goddag, min ven! Sæt dig ned!

Kurt *(sætter sig i lænestolen til venstre)*

Damperen kommer nu!

Alice

Så ved jeg, hvad der forestår, hvis han er med!

Kurt

Han er med; jeg så blinket af hans chakot ... Hvad har han haft at gøre inde i byen?

Alice

Det kan jeg sagtens regne ud. Eftersom han klædte sig i galla, er han gået til obersten, og han tog visithandsker med, følgelig er han gået på visitter.

Kurt

Lagde du mærke til hans stilfærdige væsen i går? Efter at han har hørt op med at drikke og er blevet mådeholdende, er han

blevet et helt andet menneske: rolig, reserveret, hensynsfuld ...

Alice

Jeg kender det, og havde den mand altid været ædru, ville han være blevet frygtelig for menneskeheden. Det er måske en lykke for menneskeheden, at han er blevet naragtig og uskadelig med sin whisky!

Kurt

Ånden i flasken har tugtet ham! ... Men har du set, at siden døden har mærket ham, er der kommet en vis værdighed over ham; det er jo også muligt, at med den nys vakte tanke om udødeligheden har han fået et andet syn på livet.

Alice

Du tager fejl! Det varsler kun ondt! Og tro ikke, hvad han siger; for han lyver med overlæg, og han forstår at intrigere som ingen anden ...

Kurt (*betragter Alice*)

Alice! Hvad er det? Du er blevet gråhåret på disse to nætter!

Alice

Nej, min ven, det har jeg været længe. Det er ikke andet, end at jeg har ladet være at farve mit hår, siden min mand på en måde er død! Fem og tyve år på fæstningen ... ved du, at dette har været et fængsel i forrige tider?

Kurt

Et fængsel! Ja, væggene ser sådan ud!

Alice

Og min ansigtsfarve! Selv børnene fik fængslets farve herinde!

Kurt

Jeg har vanskeligt ved at tænke mig små børn pludre inden for disse vægge!

Alice

Det var også sjældent, der pludredes herinde. Og de to, som døde, tæredes bort af mangel på lys!

Kurt

Hvad tror du nu, der forestår?

Alice

Det afgørende slag mod os to! Jeg så en velkendt stråle fra hans øje, da du læste telegrammet fra Judith. Den skulle naturligvis have ramt hende, men du ved, hun er skudfri, og hadet slog ned på dig!

Kurt

Hvad tror du, han har i sinde med mig?

Alice

Det er ikke godt at sige, men han besidder en utrolig evne eller held til at snuse i andres hemmeligheder ... og du

mærkede jo, hvordan han hele dagen i går ligesom levede med i din karantæne, din ny virksomhed, hvorledes han sugede livsinteresse af din eksistens, fortærede dine børn levende ... menneskeæderen, ser du; jeg kender ham. Hans eget liv flyer, eller er flyet ...

Kurt

Det indtryk har jeg også fået, at han allerede er ovre på den anden bred. Hans ansigt kan lyse ligesom af fosfor, som om han befandt sig i opløsning ... og øjnene skinner som lygtemænd over grave og sumpe ... Nu kommer han! Sig mig, har du tænkt dig muligheden af, at han skulle være skinsyg?

Alice

Nej, dertil er han for selvbevidst! ... "Vis mig den mand, som jeg behøvede at være skinsyg på!" Det er hans ord!

Kurt

Desto bedre! Endog hans fejl medfører visse fortrin ... Skal jeg ikke i hvert fald rejse mig og gå ham i møde?

Alice

Vær helst uhøflig mod ham; ellers tror han, du er lumsk! Og når han begynder at lyve, så lad som om du tror ham; jeg kan så godt tyde hans løgne, og jeg får altid sandheden frem ved hjælp af mit leksikon! ... Jeg aner noget forfærdeligt ... men, Kurt, tab ikke din selvbeherskelse! ... Mit eneste overtag i vor lange strid har været det, at jeg altid var ædru og derfor kunne bevare min åndsnærværelse ... Han faldt altid på sin whisky! ... Nu får vi at se!

Kaptajnen (kommer ind fra venstre i gallauniform, chakot, kappe, hvide handsker. Rolig, værdig, men bleg og huløjet. Han går snublende frem og sætter sig med chakot og kappe langt fra **Kurt** og **Alice** til højre på scenen. Holder under den følgende samtale sablen mellem knæene).

Goddag! Undskyld, at jeg sætter mig her, men jeg er lidt træt!

Alice og Kurt

Goddag og velkommen!

Alice

Hvordan har du det?

Kaptajnen

Udmærket! Bare lidt træt! ...

Alice

Hvad nyt fra byen?

Kaptajnen

Lidt, men godt! Jeg var blandt andet hos lægen, og han sagde, at det var ingen ting, og at jeg kunne leve i tyve år, hvis jeg bare var omhyggelig med mig selv!

Alice (til Kurt)

Nu lyver han! (til **kaptajnen**): Det var jo morsomt, kære ven!

Kaptajnen

Ja, det var det!

(Pause, under hvilken kaptajnen ser på Alice og Kurt, som om han ville bede dem tale.)

Alice *(til Kurt)*

Sig ikke noget, men lad ham tale først; så røber han sit spil!

Kaptajnen *(til Alice)*

Sagde du noget?

Alice

Nej, jeg sagde ingen ting!

Kaptajnen *(langsomt)*

Hør en gang, Kurt!

Alice *(til Kurt)*

Ser du, nu er han der!

Kaptajnen

Jeg – jeg var inde i byen, som du ved!

Kurt *(nikker bekræftende).*

Kaptajnen

Nå – jeg stiftede bekendtskaber derinde ... blandt andre ... med en ung volontær ... *(tøvende)* ved artilleriet! *(Pause, under hvilken Kurt røber uro).* Som ... ja, vi mangler volontærer, netop her, og derfor blev jeg enig med obersten, at han skulle komme herover ... Dette bør glæde dig, særlig dig, når jeg oplyser dig om, at det ... var ... din egen søn!

Alice (*til Kurt*)

Vampyren! Ser du!

Kurt

Det ville under sædvanlige forhold glæde en far, men under mine omstændigheder bliver det kun pinligt!

Kaptajnen

Det forstår jeg ikke!

Kurt

Det behøver du heller ikke; det er nok, at jeg ikke vil have det!

Kaptajnen

Ja så, mener du det! ... Så bør du imidlertid vide, at den unge mand er forsat hertil, og at han fra dette øjeblik står under min kommando!

Kurt

Så vil jeg tvinge ham til at søge til et andet regiment.

Kaptajnen

Det kan du ikke, for du har ingen rettigheder over sønnen!

Kurt

Ikke det?

Kaptajnen

Nej, dem har domstolene tilkendt moderen!

Kurt

Så vil jeg sætte mig i forbindelse med hans moder!

Kaptajnen

Det behøves ikke!

Kurt

Behøves det ikke?

Kaptajnen

Nej, for det har jeg allerede gjort! Tj-a!

Kurt (*rejser sig, men falder ned på stolen*).

Alice (*til Kurt*)

Gid han nu måtte dø!

Kurt

Det er jo en menneskeæder!

Kaptajnen

Det var den sag! (*Direkte til Alice og Kurt:*) Sagde I noget?

Alice

Nej – hører du dårligt?

Kaptajnen

Ja, lidt! ... Men hvis du vil flytte dig nærmere, skal jeg sige dig noget under fire øjne!

Alice

Det behøves ikke! Et vidne kan jo være fordelagtigt for begge parter!

Kaptajnen

Det har du ret i. Det er altid godt at have vidner! ... Men hør nu først: har I testamentet i orden?

Alice (*rækker ham et dokument*)

Auditøren har selv sat det op!

Kaptajnen

Til din fordel! ... Godt! (*Læser i dokumentet og river det midt over, derpå omhyggeligt i små stumper, som han kaster på gulvet.*) Det var den sag! Tja—!

Alice (*til Kurt*)

Har du før set et sådant menneske?

Kurt

Det er ikke noget menneske!

Kaptajnen

Jo, jeg ville sige Alice følgende! ...

Alice (*urolig*)

Vær så god!

Kaptajnen (*roligt som før*)

På grund af dit længe udtalte ønske at få ende på dette elendige liv i et ulykkeligt ægteskab, og på grund af den mangel på kærlighed, hvormed du har behandlet mand og børn; endvidere på grund af den skødesløshed, hvormed du har taget dig af husets økonomi, så har jeg nu på min rejse til byen indgivet til rådstueretten ansøgning om skilsmisse!

Alice

Så-å? Og årsagen?

Kaptajnen (*roligt som før*)

Foruden de nævnte årsager, har jeg andre af rent personlig art. Da det nemlig er blevet oplyst, at jeg kan leve tyve år endnu, er jeg betænkt på at omskifte dette ulykkelige ægteforbund med et, der bedre anstår mig; jeg mener at forene min skæbne med en kvinde, der med hengivenhed for sin mæge tillige kan medføre i boet ungdom og – lad os sige – nogen skønhed!

Alice (*tager sin ring af og kaster den hen til kaptajnen*)

Værsgod!

Kaptajnen (*tager ringen op og putter den i vestelommen*)

Hun kaster sin ring til mig! Vil vidnet være så god at lægge mærke dertil!

Alice (*rejser sig, oprørt*)

Og du har i sinde at smide mig ud og føre en anden kvinde ind i mit hus!

Kaptajnen

Tja!

Alice

Nå, så lad os tale rent ud! ... Kurt, min fætter, denne mand har gjort sig skyldig i mordforsøg på sin hustru!

Kurt

Mordforsøg!

Alice

Ja, han har skubbet mig i søen!

Kaptajnen

Uden vidner!

Alice

Han lyver! Judith så det!

Kaptajnen

Hvad har det at sige?

Alice

Hun kan vidne!

Kaptajnen

Nej, det kan hun ikke, for hun siger, at hun ingen ting har set!

Alice

Du har lært barnet at lyve!

Kaptajnen

Det behøvede jeg ikke, for det havde du allerede lært hende!

Alice

Du har truffet Judith?

Kaptajnen

Tja! ...

Alice

O Gud! O Gud!

Kaptajnen

Fæstningen har overgivet sig. Der tilstås fjenden fri afmarch med ti minutters frist! (*Lægger sit ur på bordet*). Ti minutter; uret på bordet! (*Bliver stående med hånden på hjertet*).

Alice (*går hen til **kaptajnen** og griber hans arm*)

Hvad er det?

Kaptajnen

Jeg ved det ikke!

Alice

Vil du have noget – vil du have noget at drikke?

Kaptajnen

Whisky? Nej, jeg vil ikke dø! Du! ... (*Retter sig i vejret*). Rør ikke ved mig! ... Ti minutter, ellers bliver besætningen hugget ned!

(Trækker sablen). Ti minutter! (Går ud gennem baggrundsdøren).

Kurt

Hvem er dette menneske?

Alice

Det er en dæmon og intet menneske!

Kurt

Hvad vil han min søn?

Alice

Han vil have ham som gidsel for at kunne herske over dig; han vil isolere dig fra øens myndigheder ... Ved du, at befolkningen kalder denne ø "det lille Helvede".

Kurt

Det vidste jeg ikke! ... Alice, du er den første kvinde, som har vakt min medfølelse; om alle andre har jeg syntes, at de fortjente deres skæbne!

Alice

Svigt mig ikke! Gå ikke fra mig; for han slår mig ... han har slået mig i fem og tyve år ... og i børnenes nærværelse ... han har skubbet mig i søen ...

Kurt

Efter hvad jeg nu ved, sætter jeg mig absolut op imod ham. Jeg kom herover uden at have noget ondt i sinde, uden at

mindes hans gamle ydmygelser og bagtalelse. Jeg tilgav ham endog, da du fortalte mig, at det var ham, som havde skilt mig fra mine børn – for han var syg og døende. Men når han nu vil tage min søn fra mig, så må han dø – han eller jeg.

Alice

Godt! Vi overgiver ikke fæstningen! Men vi sprænger den og ham i luften, om vi så selv skal følge med! Jeg har krudtet under mine hænder!

Kurt

Jeg havde ikke en ond tanke, da jeg kom til jer, og jeg tænkte på at fly, da jeg mærkede, hvordan jeres had smittede mig; men nu føler jeg en uimodståelig tilskyndelse til at hade denne mand, således som jeg hader det onde! ... Hvad kan her gøres?

Alice

Han har lært mig taktikken! Tromme hans fjender sammen og søge forbundsfæller!

Kurt

Tænk dig, at han har kunnet få magt over min hustru! Hvorfor mødtes ikke de to for en menneskealder siden? Der var blevet håndgemæng, så jorden havde drønet!

Alice

Men nu er sjælene mødtes ... og de må atter skilles! Jeg aner, hvor hans sårbareste punkt er ... jeg har længe haft mistanke derom ...

Kurt

Hvem er hans uforsonligste fjende her på øen?

Alice

Det er tøjmesteren!

Kurt

Er det en hæderlig mand?

Alice

Ja, det er det ... Og han ved, hvad jeg – jeg ved det også ... Han ved, hvad artillerisergenten og kaptajnen har haft for!

Kurt

Hvad de har haft for? ... Mener du ...?

Alice

Underslæb!

Kurt

Det er uhyggeligt! Nej, det vil jeg ikke røre ved!

Alice

Haha! Du kan ikke rette et slag mod en fjende!

Kurt

Jeg har før kunnet det, men nu kan jeg det ikke mere!

Alice

Hvorfor?

Kurt

Fordi jeg har opdaget – at retten dog altid sejrer!

Alice

Vent på *det*! Imens har man taget din søn fra dig! Se på mit grå hår ... ja, føl, hvor tykt det for resten er! ... Han har i sinde at gifte sig igen, og da har jeg min frihed – til at gøre det samme ... Jeg er fri! Og om ti minutter skal han sidde dernede i arresten, dernede (*stamper i gulvet*) dernede ... og jeg skal danse på hans hoved; jeg skal danse "Bojarernes Indtog" ... (*gør nogle dansetrin med hænderne i siden*) ... Hahaha! Og jeg vil spille på klaver, så han skal kunne høre det! (*hamrer på fortepianoet*). Å! Tårnet åbner sine porte, og vagten med dragen sabel skal ikke længer bevogte mig, men ham ... Melitamtamta, melitombambam! Ham, ham, ham, skal han bevogte!

Kurt (*har betragtet hende med beruset blik*)

Alice! Er også du en djævel?

Alice (*springer op på en stol og tager laurbærkransene ned*)

Dem skal jeg have med ved afmarchen! Og med flagrende bånd! Lidt støvede, men bestandig grønne! ... Som min ungdom! ... Jeg er ikke gammel, Kurt!

Kurt (*med lysende øjne*)

Du er en djævel!

Alice

I det lille Helvede! ... Hør en gang, nu gør jeg toilette! (*Løser håret op*). Klæder mig på på to minutter ... går til tøjmasteren på to minutter ... og så – sprænges fæstningen i luften!

Kurt (*som før*)

Du er en djævel!

Alice

Det sagde du også altid, da vi var børn! Kan du huske, da vi var børn, og vi forlovede os! Haha! Det forstår sig – du var meget undselig ...

Kurt (*alvorligt*)

Alice!

Alice

Jo, det var du! Og det klædte dig. Ser du, der findes rå kvinder, som synes om blufærdige mænd, og – der findes blufærdige mænd, som synes om rå kvinder! Du syntes allerede dengang en lille smule om mig! Ikke sandt?

Kurt

Jeg ved ikke, hvor jeg er!

Alice

Hos en aktrice, som har lidt fri manerer, men ellers er et udmærket fruentimmer. Javist! Men nu er jeg fri, fri, fri! ... Vend dig om; så skifter jeg kjoleliv!

(Hun knapper kjolelivet op. **Kurt** styrter frem, tager hende på sine arme, løfter hende højt op og bider hende i struben, så at hun skriger. Derpå kaster han hende fra sig, hen på chaiselongen, og skynder sig ud til venstre).

(Tæppet falder).

Samme dekoration, om aftenen. Skildvagten på batteriet ses stadig gennem vinduerne i baggrunden. Laurbærkransene hænger over en stoleryg. Hængelampen er tændt).

Kaptajnen (bleg og huløjet, gråsprængt, klædt i en slidt daglig uniform med ridestøvler, sidder ved skrivebordet og lægger kabale. Han har briller på).

(Mellemaktsmusikken bliver ved, efter at tæppet er gået op, lige indtil en ny person træder ind).

Kaptajnen lægger sin kabale, men farer sammen nu og da, ser op og lytter ængsteligt.

Han synes ikke at kunne få kabalen til at gå op, bliver utålmodig og lægger kortene sammen. Derpå går han hen til det venstre vindue, lukker det op og kaster kortspillet ud. Vinduet bliver stående åbent, men ryster på krogene.

Han går hen til buffeten, men skræmmes af den støj, vinduet gør, så at han vender sig om og ser efter, hvad det er. Tager tre mørke, firkantede whiskyflasker frem, betragter dem nøje – og kaster dem ud af vinduet. Tager nogle cigarkasser frem, lugter til en af dem og kaster den ud gennem vinduet.

Derpå tager han brillerne af, pudser dem og prøver, hvordan han ser med dem. Så kaster han dem ud gennem vinduet, snubler mellem møblerne, som om han så dårligt, og tænder en kandelaber med seks lys på chatollet. Får øje på laurbærkransene, tager dem og går hen imod vinduet, men vender om. Tager et tæppe, som ligger på klaveret, og svøber det forsigtigt om kransene, finder nogle knappenåle på skrivebordet, fæster dem i hjørnerne af tæppet og lægger det alt sammen på en stol. Går hen til klaveret, slår med næverne i tangenterne, lukker derpå klaveret i og kaster nøglen ud af vinduet. Derpå tænder han

lysene på klaveret. Går hen til etagéren, tager sin hustrus portræt, betragter det, river det derpå i stykker og kaster stumperne på gulvet. Vinduet ryster på krogene, og han skræmmes på ny.

Lidt efter, da han har beroliget sig, tager han sønnens og datterens portrætter, kysser dem flygtigt og stikker dem i brystlommen. De øvrige portrætter skubber han på gulvet med albuen og skraber dem sammen i en hob med sin støvle.

Derpå sætter han sig træt ved skrivebordet og fører hånden til hjertet. Tænder lysene på skrivebordet og sukker; stirrer frem for sig, som om han så ubehagelige syner ... Rejser sig og går hen til chatollet, åbner klappen og tager frem et bundt breve, omvundet med blå silkebånd, som han kaster ind i kakkelovnen. Lukker chatollet. Nu lyder der et enkelt tik-tik i telegrafapparatet, og der bliver straks stille igen.

Kaptajnen farer sammen i dødsangst og bliver stående, lyttende, med hånden på hjertet. Men da han ikke hører mere fra telegrafapparatet, lytter han over mod døren til venstre. Går derhen og lukker op, træder et skridt udenfor og kommer tilbage med en kat på armen, som han stryger ned ad ryggen. Derpå går han ud til højre. (Nu hører mellemaktsmusikken op).

Alice (kommer ind fra baggrunden, klædt i spadseredragt, med sort hår, hat, handsker, gør et koket indtryk; hun ser forundret omkring på de mange lys).

Kurt (ind fra venstre, nervøs).

Alice

Her ser ud, som det var juleaften!

Kurt

Nå-å!

Alice (*rækker sin hånd frem til kys*)

Sig tak til mig!

Kurt (*kysser uvilligt hendes hånd*).

Alice

Seks vidner, hvoraf de fire er klippefaste. Anmeldelsen er sket, og svaret kommer pr. telegraf her hen – her midt ind i fæstningen!

Kurt

Ja så!

Alice

Sig tak i stedet for ja så!

Kurt

Hvorfor har han tændt så mange lys?

Alice

Fordi han er mørkerød naturligvis! ... Se på telegrafapparatet! Ser det ikke ud som håndtaget på en kaffemølle – jeg maler, jeg maler, og bønnerne knaser, som når man brækker tænder ud ...

Kurt

Hvad mon han har foretaget sig herinde?

Alice

Det ser ud, som om han havde i sinde at flytte! Dér ned skal du flytte!

Kurt

Alice, ikke således! Jeg synes, det er sørgeligt ... Han var min ven i de unge dage og viste mig mangan gang godhed, når jeg havde det ondt ... Det er synd for ham!

Alice

Men jeg da, som intet ondt har gjort, og som måtte ofre min kunstnerbane for det uhyres skyld!

Kurt

Hvordan var det med den kunstnerbane? Var den så lysende?

Alice (*rasende*)

Hvad er det, du siger! Ved du, hvem jeg er; hvem jeg har været?

Kurt

Se så, se så!

Alice

Begynder også du allerede?

Kurt

Allerede?

Alice (flyver **Kurt** om halsen og kysser ham).

Kurt (tager hende på sine arme og bider hende i halsen, så at hun skriger).

Alice

Du bider mig!

Kurt (ude af sig selv)

Ja, jeg vil bide dig i struben og suge dit blod som en los! Du har vakt i mig vilddyret, som jeg i årevis har søgt at døde ved forsagelse og selvpinsler. Jeg kom, og jeg troede, at jeg var en smule bedre end I, men nu er jeg den usleste af jer! Siden jeg fik dig at se – i hele din gyselige nøgenhed –, siden min lidenskab fordrejede mit syn, føler jeg hele det ondes magt; det hæslige blev skønt; det gode bliver hæsligt og svagt! ... Kom, så skal jeg kvæle dig ... med et kys! (Han omfavner hende).

Alice (viser ham sin venstre hånd)

Ser du mærket efter de lænker, som du løste? Jeg var en trælkvinde, og jeg er blevet frigiven.

Kurt

Men jeg skal binde dig ...

Alice

Du?

Kurt

Ja – jeg!

Alice

Jeg troede et øjeblik, du var ...

Kurt

Hellig?

Alice

Ja, du snakkede om syndefaldet ...

Kurt

Gjorde jeg?

Alice

Og jeg troede, du kom for at prædike ...

Kurt

Troede du? ... Om en time kan vi være i byen! Så skal du se, hvem jeg er ...

Alice

Så går vi i teatret i aften for at vise os! Det er ham, som får skammen, når jeg rømmer fra ham. Forstår du det?

Kurt

Jo, jeg begynder at forstå, og det er ikke nok med fængsel ...

Alice

Nej, det er ikke nok! Der skal være skam også!

Kurt

En underlig verden! Det er dig, der begår den skammelige handling, og han må bære skammen!

Alice

Ja, når nu verden er så dum!

Kurt

Det er som om disse fængselsmure har indsuget alle forbrydernes dårligheder, og man behøver bare at ånde for at få dem ind i sig! Du tænkte på teatret og souperen, formoder jeg! Jeg tænkte på min søn!

Alice (*slår ham på munden med sin handske*)

Filister!

Kurt (*løfter hånden for at give Alice en ørefigen*).

Alice (*viger tilbage*)

Tout beau!

Kurt

Tilgiv mig!

Alice

På knæ – ja!

Kurt (*falder på knæ*).

Alice

På dit ansigt!

Kurt (*med panden mod gulvet*).

Alice

Kys min fod!

Kurt (*kysser foden*).

Alice

Og gør det aldrig mere! ... Op!

Kurt (*rejser sig*)

Hvorhen er jeg kommet? Hvor er jeg?

Alice

Det ved du vel?

Kurt (*ser sig omkring med rædsel*)

Jeg tror det næsten ...

Kaptajnen (*ind fra højre, elendig, støttende sig til en stok*)

Må jeg tale med Kurt? I enerum!

Alice

Er det om den fri afmarch?

Kaptajnen (*sætter sig ved sybordet*)

Vil du være så venlig, Kurt, at sidde hos mig en lille stund? Og vil Alice skænke os et øjeblik – ro?

Alice

Hvad er der nu? ... Ny signaler! (*til Kurt*): Vær så god at sidde ned!

Kurt (*sætter sig uvilligt*).

Alice

Og lyt til alderdommens og visdommens ord! ... Skulle der komme telegram ... Så kald på mig! (*ud til venstre*).

Kaptajnen (*værdigt, efter en pause*)

Kan du forstå en menneskeskæbne som min – som vor?

Kurt

Nej, lige så lidt som jeg forstår min egen!

Kaptajnen

Hvad er da meningen med dette sammensurium?

Kurt

I mine gode øjeblikke har jeg troet, at det netop var meningen, at vi ikke skulle forstå meningen og alligevel bøje os ...

Kaptajnen

Bøje os! Uden et fast punkt udenfor mig, kan jeg ikke bøje mig.

Kurt

Ganske rigtigt, men du – som matematiker – må vel kunne søge det ubekendte punkt, når flere bekendte er givne ...

Kaptajnen

Jeg har søgt det, og – jeg har ikke fundet det!

Kurt

Så har du regnet fejl – begynd om igen!

Kaptajnen

Skal jeg begynde om igen! ... Sig mig, hvorfra har du fået din resignation?

Kurt

Jeg har intet tilbage af den. Overvurdér mig ikke!

Kaptajnen

Som du måske har bemærket, har jeg forstået livets kunst således: man må eliminere! Det vil sige: stryge over og gå videre. Jeg anskaffede mig tidligt en sæk, hvori jeg gemte alle ydmygelserne, og når den var fuld, kastede jeg den i søen! – Jeg tror ikke, noget menneske har døjet så mange ydmygelser som jeg. Men når jeg strøg dem ud og gik videre, så eksisterede de ikke længer!

Kurt

Jeg har mærket, hvordan du har digtet dit liv og digtet dine omgivelser!

Kaptajnen

Hvorledes skulle jeg ellers kunne have levet? Hvordan kunne jeg have udholdt det! (*tager sig til hjertet*).

Kurt

Hvordan har du det?

Kaptajnen

Dårligt! (*Pause*). Så kommer der et øjeblik, da evnen til at digte, som du kalder det, hører op. Og da træder virkeligheden frem i hele sin nøgenhed ... Det er forfærdeligt! (*Han taler nu med gammelmands gråd i stemmen og hængende underkæbe*). Ser du, kære ven ... (*behersker sig og taler med sædvanlig stemme*) ... tilgiv! ... Da jeg nylig var inde i byen og talte med lægen, (*igen med gråd*) sagde han, at jeg var nedbrudt ... (*med sædvanlig stemme*), og at jeg ikke levede længe!

Kurt

Sagde han *det*?

Kaptajnen (*med grådkvalt stemme*)

Ja, det sagde han!

Kurt

Så var det altså ikke sandt ...

Kaptajnen

Hvilket? Nå-å ... nej, det var ikke sandt!

(Pause.)

Kurt

Var da det andet heller ikke sandt?

Kaptajnen

Hvilket, kære broder?

Kurt

At min søn skulle være udkommanderet hertil som volontær?

Kaptajnen

Det har jeg aldrig hørt tale om.

Kurt

Ved du, at din evne til at slette dine egne misgerninger ud er grænseløs!

Kaptajnen

Jeg forstår ikke, hvad kære broder siger!

Kurt

Så er det forbi med dig!

Kaptajnen

Ja, meget er der ikke til overs!

Kurt

Hør nu en gang: måske har du ikke ansøgt om den for din hustru vanærende skilsmisse?

Kaptajnen

Skilsmisse? Nej, det har jeg ikke hørt noget om.

Kurt

Vil du da tilstå, at du har løjet?

Kaptajnen

Kære broder bruger så stærke ord! Vi trænger alle til overbærenhed!

Kurt

Det har du endelig indset?

Kaptajnen (*bestemt; med klar stemme*)

Ja, jeg har indset det! Derfor tilgiv mig, Kurt! Tilgiv alt!

Kurt

Det var et mandigt ord! – Men jeg har intet at tilgive dig! Og jeg er ikke den mand, du anser mig for – ikke nu længere! Allermindst den, som er værdig til at høre dit skriftemål!

Kaptajnen (*med klar stemme*)

Livet har været så underligt! Så forkert, så ondt, lige fra min barndom ... Og menneskene så onde, at jeg også blev ond ...

Kurt (*går frem og tilbage på gulvet og ser på telegraf-apparatet*).

Kaptajnen

Hvad ser du på?

Kurt

Kan man lukke af for en telegraf?

Kaptajnen

Nej, ikke gerne!

Kurt (*med voksende uro*)

Hvem er artillerisergent Østberg?

Kaptajnen

Det er en hæderlig mand – en smule købmand, forstår sig!

Kurt

Hvem er så tøjmesteren?

Kaptajnen

Han er min fjende, ganske vist, men jeg har intet ondt at sige ham på.

Kurt (*ser ud gennem vinduet, hvorfra en lygte ses at bevæge sig*)

Hvad bestiller de med den lygte ude på batteriet?

Kaptajnen

Er det en lygte?

Kurt

Ja, og folk, som er i bevægelse!

Kaptajnen

Det er vel, hvad vi herude kalder en håndsrækning!

Kurt

Hvad vil det sige?

Kaptajnen

Nogle mand og en konstabel! Det er sagtens en eller anden stakkel, der skal sættes fast!

Kurt

Ah!

(Pause.)

Kaptajnen

Nu, da du kender Alice, hvad synes du så om hende?

Kurt

Det kan jeg ikke sige ... Jeg forstår mig slet ikke på mennesker. Hun er mig lige så uforståelig som du og som jeg selv! Jeg begynder nemlig at nå den alder, da visdommen erkender: jeg ved ingen ting; jeg forstår ingen ting! – Men når jeg ser en handling, vil jeg gerne kende dens årsag ... Hvorfor skubbede du hende i søen?

Kaptajnen

Det ved jeg ikke! Det forekom mig blot helt naturligt, da hun stod på broen, at hun skulle derned.

Kurt

Har du aldrig angret det?

Kaptajnen

Nej, aldrig!

Kurt

Det er underligt!

Kaptajnen

Ja vist er det! Så underligt, at jeg ikke tror, det kan være mig, der har begået en så lav handling.

Kurt

Har du ikke tænkt, at hun ville hævne sig?

Kaptajnen

Det har hun vel gjort tilstrækkeligt, og det finder jeg lige så naturligt!

Kurt

Hvorledes er du så hurtigt kommet til denne kyniske resignation?

Kaptajnen

Siden jeg så døden i øjnene, har livet vist sig for mig under en ny synsvinkel ... Sig mig: hvis du skulle dømme mellem Alice og mig, hvem ville du så give ret?

Kurt

Ingen af jer! Men I ville begge have krav på min uendelige medlidenhed, måske du lidt mere end hun!

Kaptajnen

Giv mig din hånd, Kurt!

Kurt (*rækker den ene hånd frem og lægger den anden på kaptajnens skulder*)

Gamle ven!

Alice (*kommer ind fra venstre; hun bærer nu parasol*)

Nej, hvor fortroligt! Ak, hvilket venskab! ... Er telegrammet ikke kommet?

Kurt (*koldt*)

Nej!

Alice

Denne tøven gør mig utålmodig, og når jeg bliver utålmodig, fremskynder jeg situationen! ... Se her, Kurt, nu giver jeg ham det sidste skud! Og nu falder han! ... Først lader jeg – jeg kan, min tro, geværlæren, den berømte geværlære, som ikke blev solgt i fem tusind eksemplarer ... og så lægger jeg an – fyr! (*Hun sigter med parasollen*). – Hvordan har din ny hustru det?

Den unge, skønne, ubekendte! Du ved det sagtens ikke? Men jeg ved, hvordan min elsker har det! (*Hun tager **Kurt** om halsen og kysser ham; han støder hende fra sig*). Han har det godt, men han er endnu lidt undselig! ... Dig, usling, som jeg aldrig har elsket, du var for indbildsk til at være skinsyg; du kunne aldrig se, hvordan jeg tog dig ved næsen!

Kaptajnen (*trækker sablen, styrter frem og hugger efter hende, men træffer kun møblerne*).

Alice

Hjælp! Hjælp!

Kurt (*står ubevægelig*).

Kaptajnen (*falder om med sablen i hånden*)

Judith! Hævn mig!

Alice

Hurra! Han er død!

Kurt (*trækker sig tilbage mod baggrunden*).

Kaptajnen (*rejser sig op*)

Endnu ikke! (*Stikker sablen i skeden og slæber sig hen til lænestolen ved sybordet*). Judith! Judith!

Alice (*hen imod **Kurt***)

Nu går jeg – med dig!

Kurt (*støder hende fra sig, så at hun falder på knæ*)

Gå ned i afgrunden, hvorfra du er kommet! – Farvel for altid!
(*op mod baggrundsdøren*).

Kaptajnen

Gå ikke fra mig, Kurt; hun dræber mig!

Alice

Kurt! Forlad mig ikke – forlad os ikke!

Kurt

Farvel! (*Går*).

Alice (*sadler om*)

Hvilken usling! Det er en ven, der passer for dig!

Kaptajnen (*mildt*)

Tilgiv mig, Alice, og kom herhen! Kom hurtigt!

Alice (*til kaptajnen*)

Det var den største usling og hykler, jeg i mit liv har truffet! –
Ved du, at så er du i alt fald en mand!

Kaptajnen

Alice, hør mig nu! ... Jeg lever ikke længe!

Alice

Så-å?

Kaptajnen

Lægen har sagt det!

Alice

Så var det andet vel også usandhed?

Kaptajnen

Ja!

Alice (*ude af sig selv*)

Å! Hvad har jeg gjort! ...

Kaptajnen

Der er hjælp for al ting!

Alice

Nej! Dette er uhjælpeligt!

Kaptajnen

Ingen ting er uhjælpeligt, bare man stryger det ud og går videre!

Alice

Men telegrammet! Telegrammet!

Kaptajnen

Hvilket telegram?

Alice (*på knæ foran kaptajnen*)

Er vi forbandede? Måtte dette ske! Jeg har jo sprængt mig, os alle i luften! Hvorfor skulle du bedrages! Og hvorfor skulle denne mand komme og friste mig! ... Vi er fortabte! Alt kunne være blevet godt, alt ville du have tilgivet med din højmodighed ...

Kaptajnen

Hvad er det, som ikke kan tilgives? Hvad har jeg ikke tilgivet dig?

Alice

Du har ret ... Men for dette er der ingen hjælp!

Kaptajnen

Jeg kan ikke gætte, hvad du mener, skønt jeg kender din opfindsomhed i ondskab ...

Alice

O, dersom jeg slap over det! Dersom jeg slap over det, skulle jeg være så god mod dig ... Edgar, jeg skulle elske dig!

Kaptajnen

Hør nu! Hvor er jeg!

Alice

Tror du, ingen kan hjælpe os ... Nej, intet menneske kan det!

Kaptajnen

Hvem skal så kunne det!

Alice (ser *kaptajnen* i øjnene)

Jeg ved ikke! ... Tænk! Hvad skal der blive af børnene med et vanæret navn ...?

Kaptajnen

Har du vanæret vort navn?

Alice

Nej, ikke jeg – ikke jeg! ... Og så måtte de ud af skolen! Og når de kommer ud i livet, bliver de ensomme ligesom vi, og lige så onde som vi! – Så traf du sagtens heller ikke Judith, forstår jeg nu?

Kaptajnen

Nej, men stryg det ud!

(Telegrafens tikker. **Alice** farer op.)

Alice (skriger)

Nu er ulykken over os! (til *kaptajnen*): Hør ikke efter!

Kaptajnen (stilfærdigt)

Jeg skal ikke høre efter; kære barn, vær blot rolig! ...

Alice (står ved telegrafapparatet og løfter sig på tåspidserne for at se ud gennem vinduet)

Hør ikke efter! Hør ikke efter!

Kaptajnen (holder sig for ørene)

Jeg holder mig for ørene – Lisa, mit barn!

Alice (på knæ med oprakte hænder)

Gud, hjælp os! – Håndsrækningen kommer! (Bristende i stærk gråd). Gud i Himlen! (Det synes som hun bevæger læberne i stum bøn).

(Telegrafen tikker lidt endnu, og en lang papirstrimmel er krøbet frem; så bliver det atter stille).

Alice (rejser sig, river papirstrimlen af og læser sagte. Derpå kaster hun et langt blik op ad og går hen og kysser **kaptajnen** på panden). – Det er overstået! ... Det var ingen ting! (sætter sig i den anden stol og græder heftigt med ansigtet gemt i sit lommenetørklæde).

Kaptajnen

Hvad er det for hemmeligheder, du har?

Alice

Spørg ikke! Det er ovre nu!

Kaptajnen

Som du vil, mit barn!

Alice

Således ville du ikke have talt for tre dage siden. Hvoraf kommer det?

Kaptajnen

Jo, min ven! Da jeg faldt om første gang, var jeg et stykke ovre på den anden side graven. Hvad jeg så dér, har jeg glemt, men indtrykket er blevet tilbage!

Alice

Og hvad var det?

Kaptajnen

Et håb – håbet om noget bedre!

Alice

Noget bedre?

Kaptajnen

Ja. For at dette var livet, har jeg egentlig aldrig troet ... dette er døden – eller noget endnu værre ...

Alice

Og vi ...?

Kaptajnen

Har rimeligvis fået den opgave at pine hinanden ... sådan forekommer det!

Alice

Har vi da pint hinanden tilstrækkeligt?

Kaptajnen

Ja, det tror jeg! Og siden hen holdt slemt hus! (*ser sig omkring*). Skal vi gøre i orden efter os? Rense ud?

Alice (*rejser sig op*)

Ja, hvis det er muligt!

Kaptajnen (*ser sig omkring i værelset*)

Det lader sig ikke gøre på én dag! Det gør det ikke!

Alice

Så i to! – i mange dage!

Kaptajnen

Lad os håbe det! ...

(*Pause.*)

Kaptajnen (*sætter sig igen*)

Så slap du altså ikke fri den gang! Men du fik heller ikke mig sat fast!

Alice (*fårer forskrækket sammen*).

Kaptajnen

Ja, jeg vidste, at du ville have mig i fængsel; men det stryger jeg ud! ... Du har sagtens gjort værre ting end det ...

Alice (*svarer ikke*).

Kaptajnen

Og jeg var uskyldig i underslæbet!

Alice

Nu er det vel meningen, at jeg skal være din sygeplejerske?

Kaptajnen

Hvis du vil!

Alice

Hvad skal jeg ellers tage mig for?

Kaptajnen

Nej, det ved jeg heller ikke!

Alice (*sætter sig sløvt, fortvivlet*)

Dette er jo de evige pinsler! Hører de da aldrig op?

Kaptajnen

Jo, når vi har tålmodighed! Måske når døden kommer, begynder livet.

Alice

Ja, om det var således!

(*Pause.*)

Kaptajnen

Du tror altså, at Kurt var en hykler?

Alice

Javist tror jeg det!

Kaptajnen

Det tror jeg ikke! Men alle, som kommer i nærheden af os, bliver onde, og går deres vej ... Kurt var svag, og det onde er stærkt!

(*Pause.*)

Kaptajnen

Tænk, hvor livet nu er blevet banalt! Før sloges vi; nu hytter vi os bare! – Jeg er næsten vis på, at vi om tre måneder holder sølvbryllup ... med Kurt som den, der bortskænkede pigens hånd! ... og doktoren og Gerda er med ... tøjmasteren holder talen, og artillerisergenten dirigerer hurra-råbene! Kender jeg obersten ret, så inviterer han sig selv! ... Ja, du ler! Men husker du Adolfs sølvbryllup – ham ved de lette jægere! Sølvbruden måtte bære ringen på højre hånd, fordi brudgommen ved et ømt tilfælde var kommet til at hugge den venstre ringfinger af med en faskinkniv.

Alice (*holder sit lommeørklæde for munden som for at standse et latterudbrud*).

Kaptajnen

Græder du? – Nej, jeg tror, du ler! – Ja, barn, vi græde stykkevis, og vi le stykkevis! Hvad der er rigtigst – spørg mig ikke derom! ... Jeg læste forleden i en avis, at en mand havde været skilt syv gange og følgelig også været gift syv gange – og til sidst havde han rømt i sit fyldte otte og halvfemsindstyvende år og havde giftet sig igen med sin første kone! Således er kærligheden! ... Om livet er alvor eller bare narrestreger, bliver jeg aldrig klog på! Når det er spøgefuldt, kan det tit være allermest pinagtigt, og alvoren er egentlig behageligst og roligst ... Men når man så endelig holder sig alvorlig, så kommer der en eller anden og gør løjer med en! Som for eksempel Kurt! ... Vil du så holde sølvbryllup?

Alice (*tier*).

Kaptajnen

Sig ja, du! – De vil le af os, men hvad gør det! Vi ler med, eller holder os alvorlige, ganske som det kan falde!

Alice

Ja, måske!

Kaptajnen (*alvorligt*)

Altså sølvbryllup! ... (*rejser sig op*). Stryge over og gå videre! –
Altså: lad os gå videre!

Tæppet.

Anden del

Personerne:

Edgar.

Alice.

Kurt.

Allan, Kurts søn.

Judith, Edgars datter.

Løjtnanten.

Scenen forestiller:

En aflang sal i hvidt og guld. Baggrundsvæggen er gennembrudt med glasdøre, der står åbne, så at man ser haveterrassen udenfor, med stenbalustrade og blåhvide fajancekrukker med petuniaer og skarlagensrøde pelargonier. Denne terrasse er almindelig promenade. I baggrunden, bag ved, ses strandbatteriet med en artillerist, der går skildvagt. Længst ude det åbne hav.

I salen står til venstre en forgyldt sofa med bord og stole. Til højre et flygel, et skrivebord og en kamin. Der er døre på højre og venstre side, nærmest baggrunden.

I forgrunden en amerikansk lænestol.

Ved skrivebordet står en standlampe af kobber, med fasthæftet bordplade.

På væggene forskellige ældre oliemalerier.

Allan sidder ved skrivebordet og regner. **Judith** kommer frem i baggrundsdøren, sommerligt klædt, kort kjole, fletning ned ad ryggen, hatten i den ene hånd, en tennisketsjer i den anden. Hun bliver stående i døren. **Allan** rejser sig op, alvorlig og belevent.

Judith (alvorligt, men venligt)

Hvorfor kom du ikke til tennis?

Allan (undselig, kæmper med sin bevægelse)

Jeg er så optaget ...

Judith

Så du ikke, at jeg havde stillet cyklen mod egen og ikke fra egen?

Allan

Jo, det så jeg!

Judith

Nå – hvad betyder det?

Allan

Det betyder – at du vil have, jeg skal komme og spille tennis ...
men, mine pligter ... jeg har nogle opgaver, jeg skal løse ... og
din far er en ret streng lærer ...

Judith

Kan du lide ham?

Allan

Ja, det kan jeg! Han interesserer sig for alle sine elever ...

Judith

Han interesserer sig for alle og for al ting. – Kommer du så?

Allan

Du ved godt, at jeg gerne vil – men jeg kan ikke!

Judith

Jeg skal forlange permission for dig hos pappa!

Allan

Det skal du ikke gøre! Så snakker man bare om det!

Judith

Tror du ikke, jeg har magt over ham! Han vil, hvad jeg vil!

Allan

Det er vel derfor, du er så hårdhjertet!

Judith

Det skulle du også være!

Allan

Jeg er ikke af ulveæt!

Judith

Så bliver du et får!

Allan

Hellere det!

Judith

Sig mig, hvorfor du ikke vil være med til tennis?

Allan

Det ved du ...

Judith

Sig det alligevel! ... Løjtnanten ...

Allan

Ja, du bryder dig ikke en døjt om mig; men det morer dig ikke at være sammen med løjtnanten, når jeg ikke er med, og

du kan se, hvor jeg pines!

Judith

Er jeg så grusom? Det vidste jeg ikke!

Allan

Men nu ved du det!

Judith

Så skal jeg forbedre mig, for jeg vil ikke være grusom; jeg vil ikke være slet ... i dine øjne.

Allan

Det siger du kun for at bevare din magt over mig! Jeg er allerede din slave, men det er du ikke tilfreds med. Slaven skal pines og kastes for de vilde dyr! ... Du har jo allerede den anden i dine klør; hvad vil du så med mig? Lad mig gå min vej, og gå du din!

Judith

Viser du mig bort?

Allan *(svarer ikke)*.

Judith

Så går jeg! – Som søskendebørn er vi nødt til at træffe hinanden nu og da, men jeg skal ikke falde dig til besvær!

Allan (sætter sig ved bordet og begynder igen på sit arbejde).

Judith (træder – i stedet for at gå – længere frem på scenen og nærmer sig lidt efter lidt det bord, som Allan sidder ved).

Du skal ikke være bange – jeg går straks ... Jeg ville bare se, hvordan en karantænemester har det ... (ser sig omkring).

Hvidt og guld! – Flygel, af Bechstein! – Jo–o! – Vi sidder stadig i fæstningstårnet, siden pappa blev pensioneret ...

Tårnet, hvor mamma har siddet i fem og tyve år! ... og vi sidder der tilmed af nåde og barmhjertighed! I – I er rige ...

Allan (roligt)

Vi er ikke rige!

Judith

Det siger du nok, men du er altid så fint klædt – for resten, hvad du så har på, så klæder det dig! ... Hører du, hvad jeg siger? (Går nærmere).

Allan (føjeligt)

Ja, jeg hører det.

Judith

Hvor kan du høre, når du sidder og regner, eller hvad det er, du bestiller!

Allan

Jeg hører jo ikke med øjnene!

Judith

Ja, dine øjne! ... Har du set dem i spejlet ...

Allan

Gå din vej!

Judith

Du foragter mig, hvad! ...

Allan

Jeg tænker slet ikke på dig, kære du!

Judith (*kommer nærmere*)

Arkimedes sidder og regner, da soldaten kommer og stikker ham ned! (*Roder i hans papirer med ketsjeren*).

Allan

Rør ikke ved mine papirer!

Judith

Det sagde Arkimedes også! ... Nu bilder du dig vist noget ind!
Du tror, at jeg ikke kan leve uden dig ...

Allan

Hvorfor kan du ikke lade mig være i fred?

Judith

Hvis du er artig, så skal jeg hjælpe dig med din eksamen ...

Allan

Du!

Judith

Ja, jeg kender eksaminatorerne ...

Allan (*strengt*)

Og hvad så?

Judith

Ved du ikke, at man bør stå sig godt med sine lærere?

Allan

Mener du din far og løjtnanten?

Judith

Og obersten!

Allan

Og så mener du, at ved hjælp af din beskyttelse skulle jeg slippe for at arbejde?

Judith

Du er en slet oversætter ...

Allan

Af en slet original ...

Judith

Du skulle skamme dig!

Allan

Det gør jeg også på dine – og mine egne vegne! Jeg skammer mig over, at jeg hører på dig! ... Hvorfor går du ikke din vej?

Judith

Fordi jeg ved, at du sætter pris på mit selskab ... Jo, du finder altid vejen forbi mine vinduer! Du har altid ærinde til byen på samme damper som jeg; du kan ikke tage ud og sejle, uden at jeg skal passe fokkeskødet.

Allan (*forlegen*)

Sådan taler en ung pige ikke!

Judith

Mener du, jeg er et barn?

Allan

Undertiden er du et godt barn, undertiden en ond kvinde!
Mig synes du at have udkåret til dit får!

Judith

Du er et får, og derfor vil jeg beskytte dig!

Allan (*rejser sig op*)

Ulven er en dårlig fårehyrde! ... Du vil æde mig op – det er nok hemmeligheden! Du pantsatte gerne dine smukke øjne for at få mit hoved i din vold!

Judith

Å, har du betragtet mine øjne? Jeg troede ikke, du var så modig!

Allan *(samler sine papirer sammen for at gå ud til højre).*

Judith *(stiller sig foran døren).*

Allan

Gå nu af vejen, eller ...

Judith

Eller?

Allan

Hvis du var en dreng –! Men nu er du en pige!

Judith

Hvad så?

Allan

Ejede du spor af stolthed, ville du være gået, da du måtte betragte dig som jaget ud!

Judith

Det skal du få betalt!

Allan

Det tvivler jeg ikke om!

Judith (*går op mod baggrunden, rasende*)

Det – skal – du – få betalt! (*ud*).

Kurt (*kommer ind fra venstre*)

Hvor skal du hen, Allan?

Allan

Er det dig?

Kurt

Hvem var det, der gik med sådan heftighed, at buskene svajede frem og tilbage derude?

Allan

Det var Judith!

Kurt

Hun er lidt heftig, men det er en flink pige!

Allan

Når et pigebarn er ond og rå, så siger man altid om hende, at det er en flink pige!

Kurt

Du skal ikke være så streng, Allan! ... Er du ikke tilfreds med dine ny slægtninge?

Allan

Farbro'er Edgar synes jeg meget godt om ...

Kurt

Ja, han har også mange gode sider ... Men nu dine andre lærere? Løjtnanten for eksempel?

Allan

Han er så lunefuld. Undertiden er det, ligesom han bærer nag til mig.

Kurt

Å, vist ikke! ... Du går og danner dig dine egne meninger om menneskene. Reflektér ikke så meget, men pas dit, vær korrekt og lad så de andre om deres jobberi!

Allan

Ja, det gør jeg også; men ... jeg får ikke lov til at være i fred! De trækker en med – akkurat ligesom blæksprutterne nede i havnen ... de bider ikke, men de rører op en hvirvel, der suger ...

Kurt (*venligt*)

Du har anlæg for tungsindighed, tror jeg! Trives du ikke her hos mig? Er der noget, du savner?

Allan

Jeg har aldrig haft så gode dage, men ... der er noget, som virker kvælende på mig!

Kurt

Her ved havet? Holder du da ikke af havet?

Allan

Jo, det åbne hav! Men på strandbredderne er der burrenerre, blæksprutter, meduser, gopler eller hvad de kaldes!

Kurt

Du skal ikke sidde så meget inde! Gå ud og spil tennis!

Allan

Det morer mig ikke!

Kurt

Jeg kan mærke, at du er vred på Judith!

Allan

Judith!

Kurt

Du er så sær i dit syn på mennesker; det må man ikke være, for så bliver man ensom ...

Allan

Jeg er ikke sær, men ... jeg har en følelse, som om jeg lå nederst i en brændestabel ... og måtte vente på min tur til at komme med i ilden ... det trykker – det trykker, alt det, der er ovenpå ...

Kurt

Vent til din tur kommer! Stablen bliver efterhånden mindre ...

Allan

Ja, men så langsomt, så langsomt! ... Å, jeg ligger undertiden og samler skimmel!

Kurt

Det er ikke morsomt at være ung! Og endda misunder man jer!

Allan

Gør man? Ville du bytte?

Kurt

Nej, tak!

Allan

Ved du, hvad der er det værste? Det er at sidde og tie, når de gamle vrøvler ... Jeg ved, at jeg undertiden har bedre rede på en sag end de – og alligevel må jeg tie! Ja tilgiv, jeg regner ikke dig til de gamle!

Kurt

Hvorfor ikke det?

Allan

Måske fordi vi først nu har lært hinanden at kende ...

Kurt

Og fordi du dengang havde en anden forestilling om mig!

Allan

Ja!

Kurt

Jeg formoder, at i de år, vi var skilt fra hinanden, nærede du ikke altid de venligste følelser for mig?

Allan

Nej!

Kurt

Har du nogensinde set et portræt af mig?

Allan

Ja, et eneste, og det var meget ufordelagtigt!

Kurt

Og gammelt?

Allan

Ja!

Kurt

For ti år siden blev jeg gråhåret på en nat. Det er senere gået bort af sig selv ... Men lad os tale om andre ting! ... Se, der kommer din tante! Min kusine! Hvad synes du om hende?

Allan

Det vil jeg ikke sige!

Kurt

Så vil jeg heller ikke spørge!

Alice kommer ind i en meget lys, sommerlig spadseredragt, med parasol).

Godmorgen, Kurt!

(Tilkendegiver med et blik, at **Allan** helst må gå).

Kurt (til Allan)

Ja, du kan godt gå!

Allan (ud til højre).

Alice (sætter sig i sofaen på venstre side).

Kurt (på en stol ved siden af).

Alice (drillende)

Han kommer lige bag efter, så du behøver ikke at føle dig genert!

Kurt

Hvorfor skulle jeg det?

Alice

Med dine strenge principper ...

Kurt

Ja, mod mig selv!

Alice

Javel! ... Jeg forglemte mig selv en gang, da jeg antog dig for befrieren, men du bevarede din åndsnærværelse ... og derfor har vi ret til at glemme – det, som aldrig har været til!

Kurt

Så glem da!

Alice

Imidlertid – jeg tror ikke, at *han* har glemt ...

Kurt

Du mener den nat, da han faldt om af hjertelammelse ... Og da du triumferede for tidligt, fordi du troede, han var død?

Alice

Ja! ... Senere er han kommet sig; men da han holdt op med at drikke, lærte han sig at tie, og nu er han frygteligere end nogensinde før. Han har noget for, som jeg ikke forstår ...

Kurt

Din mand er en skikkelig tosse, som viser mig idel venlighed ...

Alice

Tag dig i agt for hans venligheder! Jeg kender dem!

Kurt

Så, så!

Alice

Han har altså også forblindet dig! Ser du ikke faren; mærker du ikke snarerne?

Kurt

Nej!

Alice

Så er du dømt til undergang!

Kurt

Å, snak!

Alice

Tænk, jeg sidder her og ser, hvordan ulykken lister sig på dig som en kat ... jeg peger på den, men du kan ikke se den!

Kurt

Allan, med sit uhildede blik, kan heller ikke se den! Han ser forøvrigt intet som helst andet end Judith, og det må jo altid betragtes som et pant på god forståelse.

Alice

Kender du Judith?

Kurt

En lille koket unge med fletning ned ad ryggen og lidt for korte kjoler ...

Alice

Netop! Men jeg så hende forleden dag klædt i lang kjole ... og da var det en ung dame ... ikke så ung endda, når håret bliver sat op!

Kurt

Hun er lidt fremmelig, indrømmer jeg!

Alice

Og hun leger med Allan!

Kurt

Det kan gå an, så længe det kun er leg.

Alice

Jaså, *det* går an! ... Nu kommer Edgar straks, og så sætter han sig i lænestolen dér – den elsker han med en sådan lidenskab, at han gerne kunne stjæle den.

Kurt

Han skal få den af mig.

Alice

Lad ham sidde dér; så bliver vi *her*. Og når han taler – han er altid snakkesalig om morgenen – når han taler om ligegyldige ting, så skal jeg oversætte dem for dig! ...

Kurt

Ak, du er for *klog*, for *klog*, kære Alice! Hvad skulle jeg have at frygte, så længe jeg passer min karantæne upåklageligt, og ellers opfører mig anstændigt?

Alice

Du tror på retfærdighed og hæderlighed og al den slags!

Kurt

Ja, og det har erfaringen lært mig. Der var en gang, jeg troede på det modsatte ... Det kom mig dyrt til at stå!

Alice

Nu kommer han! ...

Kurt

Jeg har aldrig før set dig bange!

Alice

Mit mod var lutter uvidenhed om faren!

Kurt

Faren? ... Du begynder snart at skræmme mig!

Alice

Ak, gid jeg kunne ... Se der!

Kaptajnen (*kommer ind fra baggrunden, civil, i sort, tilknappet redingote, uniformshue, stok med tværhåndtag afsølv. Han hilser med*

et nik og går hen og sætter sig i den amerikanske lænestol).

Alice *(til Kurt)*

Lad ham tale først!

Kaptajnen

Det er en superb stol, du har, kære Kurt! Aldeles superb!

Kurt

Du skal få den forærende, hvis du vil tage imod den!

Kaptajnen

Det var ikke min mening ...

Kurt

Men det er min oprigtige mening! Hvor meget har jeg ikke fået af dig!

Kaptajnen *(med svada)*

Å snak! ... Og når jeg sidder her, ser jeg ud over hele øen, over alle promenaderne; jeg ser alle mennesker på deres verandaer, alle skibene ude på havet, som komme og gå ... Det er virkelig lykkedes dig at få den bedste bid af denne ø, som i hvert fald ikke er de lyksaliges. Eller hvordan er det, Alice? ... Jo, den kaldes "det lille Helvede", og her har Kurt skabt sig et paradis, vel at mærke uden Eva, for da hun kom, var det forbi med paradiset! Hør en gang! Ved du, at dette har været et kongeligt jagtslot?

Kurt

Ja, jeg har hørt, man siger det!

Kaptajnen

Du bor også kongeligt, men med skam at tale om: det kan du takke mig for!

Alice (*til Kurt*)

Se så, nu vil han til at stjæle dig!

Kurt

Jeg har meget at takke dig for!

Kaptajnen

Å, vrøvl! ... Hør du – har du fået vinkasserne?

Kurt

Ja!

Kaptajnen

Er du tilfreds?

Kurt

Meget tilfreds. Du kan hilse din leverandør og sige ham det!

Kaptajnen

Han leverer altid prima varer ...

Alice (*til Kurt*)

For sekundær pris, og du må betale forskellen ...

Kaptajnen

Hvad sagde Alice?

Alice

Jeg? Ingen ting!

Kaptajnen

Ja! Da denne karantænestation blev indrettet, tænkte jeg på at søge stillingen ... og i det øjemed studerede jeg karantænevæsen.

Alice (*til Kurt*)

Nu lyver han!

Kaptajnen

De forældede ideer, vedrørende desinfektionsspørgsmålet, som bestyrelsen hyldede, deltes ikke af mig! Jeg stod nemlig på neptunisternes side – vi kaldte dem således, fordi de fremhæver vandmetoden ...

Kurt

Om forladelse! Jeg husker bestemt, at det var mig, der prædikede vandet, og du ilden den gang!

Kaptajnen

Jeg? Å, snak!

Alice (*højt*)

Jo, det husker jeg også!

Kaptajnen

Du? ...

Kurt

Jeg husker det så meget bedre ...

Kaptajnen (*bider ham af*)

Det er nok muligt, men det kan også være det samme! (*Hæver stemmen*). Imidlertid – nu er vi nået derhen, at der er indtrådt (*til Kurt, som vil afbryde*) ... ti nu stille! ... en ny tingenes tilstand ... Og karantænevæsenet står i begreb med at gøre et kæmpeskridt fremad.

Kurt

Apropos! Ved du, hvem det er, der skriver disse dumme artikler i tidsskriftet?

Kaptajnen (*rødmer*)

Det ved jeg ikke, men hvorfor kalder du dem dumme!

Alice (*til Kurt*)

Pas på! Det er ham, der har skrevet dem!

Kurt (*til Alice*)

Ham? ... (*Til kaptajnen*). Skal vi da kalde dem mindre forstandige?

Kaptajnen

Det kan du ikke bedømme!

Alice

Er det meningen at skændes?

Kurt

Å nej!

Kaptajnen

Det er vanskeligt at leve i god forståelse her på øen, men vi burde foregå de andre med et godt eksempel ...

Kurt

Ja, kan du forklare mig det! Da jeg kom herover, blev jeg straks gode venner med alle myndighederne, og især auditøren kom til at stå mig nær, så nær, som man kan komme hinanden i vor alder. Nu vel, efter nogen tids forløb – det var straks efter, at du var blevet rask – begyndte den ene efter den anden at vise mig kulde, og i går undveg auditøren mig, da vi mødtes på promenaden. Jeg kan ikke sige, hvor ondt det gjorde mig.

Kaptajnen (*tier*).

Kurt

Har du også sporet nogen uvilje mod mig?

Kaptajnen

Nej, tværtimod!

Alice (*til Kurt*)

Forstår du ikke, at han har stjålet dine venner fra dig!

Kurt (*til kaptajnen*)

Jeg gad vide, om det skulle skyldes den ny aktietegning, som jeg vægrede mig ved at være med til!

Kaptajnen

Nej, nej! Men vil du sige mig, hvorfor du ikke ville tegne dig?

Kurt

Fordi jeg allerede har anbragt min smule sparepenge i jeres sodafabrik! Og tillige fordi en ny aktietegning betyder, at det er snavs med de gamle aktier.

Kaptajnen (*adspredt*)

Det var en superb lampe, du har der! *Hvor* har du fået den?

Kurt

I byen naturligvis.

Alice (*til Kurt*)

Pas nu på din lampe!

Kurt (*til kaptajnen*)

Du må ikke tro, Edgar, at jeg er mistroisk eller utaknemmelig!

Kaptajnen

Ja – men det røber ikke tillid, at du vil holde dig tilbage fra et foretagende, som du selv har været med til at sætte i gang ...

Kurt

Kære ven! – Vanlig forsigtighed byder dog, at man i tide søger at redde sig og sit!

Kaptajnen

Redde! Er der nogen fare på færde? Tænker man på at bestjæle dig?

Kurt

Hvorfor så stærke ord?

Kaptajnen

Var du ikke tilfreds, da jeg hjalp dig til at anbringe din kapital til 6 procent?

Kurt

Jo, jeg var dig oven i købet meget taknemmelig!

Kaptajnen

Du *er* ikke taknemmelig – det strider mod din natur at være det, men det råder du ikke for!

Alice (til Kurt)

Hør ham nu!

Kurt

Min natur er ganske vist såre mangelfuld, og min kamp mod den har været temmelig mislykket, men jeg erkender mine forpligtelser ...

Kaptajnen

Så vis det da! (*Strækker hånden ud og tager en avis:*) Se – hvad står der her? ... En bekendtgørelse! ... (*Læser*): Medlem af Sundhedskollegiet afgået ved døden!

Alice (*til Kurt*)

Nu spekulerer han allerede i liget.

Kaptajnen (*ligesom for sig selv*)

Dette vil medføre visse ... forandringer ...

Kurt

I hvilken henseende?

Kaptajnen (*rejser sig op*)

Vi får at se!

Alice (*til kaptajnen*)

Hvor skal du hen?

Kaptajnen

Jeg tror, jeg må til byen! ... (*Får øje på en konvolut, der ligger på skrivebordet, tager den ligesom i tanker, læser udskriften og lægger den hen igen*). Undskyld min distraktion!

Kurt

Bevares! Gør ikke noget!

Kaptajnen

Der står Allans tegnebestik! Hvor er drengen henne?

Kurt

Han er ude og morer sig sammen med pigebørnene.

Kaptajnen

Den store knægt? Det synes jeg ikke om! Og Judith må ikke rende sådan omkring ... Du skal holde lidt øje med din unge herre; så skal jeg passe på min unge dame! (*Går nu forbi flyglet og slår på nogle aftangenterne*): Superb tone i det instrument! En Steinbech? Hva'?

Kurt

Bechstein!

Kaptajnen

Ja, du har det godt, du! Du burde takke mig, som har skaffet dig herover!

Alice (*til Kurt*)

Nu lyver han igen, for han søgte netop at hindre dig!

Kaptajnen

Adjø med jer så længe! Jeg tager med den næste damper!

(*Går, idet han mønstrer malerierne på væggene*).

Alice

Nå?

Kurt

Nå?

Alice

Endnu forstår jeg ikke hans planer. Men – sig mig en gang!
Den konvolut, han betragtede ... hvem var brevet fra?

Kurt

Med skam at melde – det var min eneste hemmelighed!

Alice

Og den kunne han straks snuse op! Der kan du se, at han kan
hekse, som jeg tidligere har sagt dig! ... Står der noget trykt
på konvolutten?

Kurt

Ja, der står "Vælgerforeningen".

Alice

Så har han gættet din hemmelighed. Du vil være
rigsdagsmand, kan jeg forstå! Og nu skal du se, at *han* bliver
det i stedet for dig!

Kurt

Har han nogensinde tænkt på det?

Alice

Nej, men nu tænker han på det! Det læste jeg i hans ansigt,
mens han betragtede konvolutten.

Kurt

Så er det derfor, han tager til byen?

Alice

Nej, den beslutning tog han, da han så bekendtgørelsen om dødsfaldet!

Kurt

Hvad vil han opnå ved, at der er død et medlem af Sundhedskollegiet?

Alice

Ja, sig mig det! ... Måske det var en fjende, der stod i vejen for hans planer!

Kurt

Er han så forfærdelig, som du siger, så kan der jo være grund nok til at frygte ham!

Alice

Hørte du ikke, hvordan han ville stjæle dig bort, binde hænderne på dig ved foregivende om en taknemmelighedsgæld, som ikke eksisterer. Han har til eksempel aldrig gjort det ringeste for at skaffe dig din stilling; han har tværtimod søgt at være dig til hinder! Han er en mennesketyv, et insekt, en træorm, der vil æde dig op indvendigt, så at du en dag er så udhulet som et frønnet træ ... Han hader dig, skønt han er bundet til dig ved mindet om jeres ungdoms venskab ...

Kurt

Hvor dit had gør dig skarpsindig!

Alice

Ligesom kærligheden gør dum! Blind og dum!

Kurt

Hu nej, som du taler!

Alice

Ved du, hvad der menes med en vampyr? ... Jo, det skal være et dødt menneskes sjæl, som opsøger et legeme for at kunne leve på det som snylter. Edgar har været død, lige siden han faldt om den gang! Han har jo selv ingen interesser, ingen personlighed, intet initiativ. Men kan han blot få fat i et menneske, så bider han sig fast på det, stikker sine sugerødder ned og begynder at vokse og blomstre. Nu har han sat sig på dig!

Kurt

Kommer han mig for nær, så ryster jeg ham af mig!

Alice

Prøv en gang på at ryste en burre af dig! ... Ved du for resten, hvorfor han ikke vil have, at Judith og Allan må være sammen?

Kurt

Han er vel bange for, de skal blive forelskede i hinanden!

Alice

Aldeles ikke! ... Han vil gifte Judith med ... obersten!

Kurt (*oprørt*)

Den gamle enkemand?

Alice

Ja!

Kurt

Skrækkeligt! ... Og Judith?

Alice

Dersom hun kunne få generalen, der er firsindstyve år, så tog hun ham blot for at kunne hovere over obersten, der er tres. Hovere, ser du, det er hendes livsmål! Trampe ned og hovere, det er den slægts løsen!

Kurt

Er det Judith, du taler om? Den skønne, stolte, herlige ungmø!

Alice

Jo, det kender vi nok! ... Må jeg sidde herinde og skrive et brev?

Kurt (*gør i orden på skrivebordet*)

Vær så god!

Alice (*tager sine handsker af og setter sig ved skrivebordet*)

Nu skal jeg forsøge mig i krigskunsten! Det mislykkedes for mig en gang, da jeg forsøgte at dræbe min drage! Men nu har jeg lært professionen!

Kurt

Ved du, at man skal have efterset ladningen, inden man skyder?

Alice

Ja, og skarp ladning!

Kurt (*går ud til højre*).

Alice (*tænker sig lidt om og begynder at skrive*).

Allan (*kommer styrtdende ind, uden at se Alice, og kaster sig næsegrus i sofaen, hulkende med et kniplingslommeløstørklæde for ansigtet*).

Alice (*betrakter ham først nogle øjeblikke, derpå rejser hun sig og går hen til sofaen. Med mild stemme:*)

Allan!

Allan (*sætter sig oprejst og skjuler, forlegen, lommeløstørklædet bag sin ryg*).

Alice (*mildt og kvindeligt, oprigtig bevæget*)

Du skal ikke være bange for mig, Allan; jeg gør dig ingen fortræd ... Hvad er der i vejen? – Er du syg?

Allan

Ja!

Alice

Hvorledes?

Allan

Det ved jeg ikke!

Alice

Har du ondt i hovedet?

Allan

Ne-j!

Alice

I brystet? Noget, der kvæler?

Allan

Ja-a!

Alice

Kvaler! Kvaler! Så hjertet er ved at forbløde! Og det piner,
piner ...

Allan

Hvor ved du det?

Alice

Og så vil man dø, ønsker, at man blot var død, og al ting er så tungt. Og man tænker bare på et og det samme ... en og den samme ... men når to tænker på en og den samme, så bliver sorgen tung, for den ene ...

Allan (*glemmer sig selv og sidder og river i lommenørklædet*).

Alice

Det er en sygdom, som ingen kan helbrede ... man kan ikke spise, vil ikke drikke, vil bare græde, og man græder så bittert – helst inde i skoven, at ingen skal se en; thi af den sorg ler menneskene ... De onde mennesker!

Å! Hvad vil du hende? Intet! Du vil ikke kysse hendes mund; thi da tror du, at du måtte dø. Du føler det, som om døden nærmede sig, når din tanke flyver til hende! Og det er også døden, mit barn, den død, som bringer livet. Men det forstår du ikke endnu!

Det dufter af violer! Det er hende!

(*Går hen til **Allan** og tager sagte lommenørklædet fra ham*).

Det er hende; det er hende over alt, og ene hende! Ak, ak, ak!

(***Allan** ser ingen anden udvej end at skjule sit ansigt ved **Alices** bryst*).

Stakkels dreng! Stakkels dreng! Å, hvor det gør ondt, hvor det gør ondt! (*Hun tørrer hans tårer med lommenørklædet*). Så, så, så!

Græd, græd ud, sådan! Så bliver hjertet lettere! ... Men rejs dig nu, Allan, og vær en mand, ellers vil hun ikke se til dig! Den grusomme, som ikke *er* grusom!

Har hun pint dig? – Med løjtnanten, ikke sandt? Hør nu, min dreng! – Du skal blive ven med løjtnanten, så kan I tale sammen om hende! Det plejer også at lette lidt!

Allan

Jeg vil intet have at gøre med løjtnanten!

Alice

Hør nu, mit pus! Det vil ikke vare længe, før løjtnanten opsøger dig for at komme til at tale om hende! For jeg skal sige dig ...

Allan (*ser op med et glimt af håb*).

Alice

Nå, skal jeg være rar og sige det?

Allan (*bøjer hovedet*).

Alice

Han er lige så ulykkelig som du!

Allan (*glad*)

Nej?

Alice

Jo, det er sikkert nok, og han trænger til nogen at åbne sit hjerte for, når Judith piner ham ... Du synes på forhånd at glæde dig!

Allan

Vil hun ikke have løjtnanten?

Alice

Hun vil heller ikke have dig, kære du, for hun vil have obersten!

Allan *(bliver atter bedrøvet).*

Alice

Regner det nu igen? – Ja, lommeværklødet får du ikke mere, for Judith er nøjeregnende med sine ejendele, og hun vil have sit dusin komplet!

Allan *(ser flov og skuffet ud).*

Alice

Ja, du, sådan er Judith! ... Sid nu der, mens jeg skriver endnu et brev; så kan du gå et ærinde for mig!

(Sætter sig ved skrivebordet og begynder at skrive).

Løjtnanten (kommer ind fra baggrunden; han ser melankolsk ud, men uden at være komisk. Lægger ikke mærke til **Alice**, men styrer lige hen mod **Allan**)

Volontæren!

Allan (rejser sig og står ret).

Løjtnanten

Vær så god at blive siddende!

Alice (betragter dem).

Løjtnanten (går hen til **Allan** og sætter sig ved siden af ham. Sukker, tager et lommestørklæde frem, mager til det andet, og tørrer panden).

Allan (betragter lommestørklædet med begærlige blikke).

Løjtnanten (betragter **Allan** med sorgfulde blikke).

Alice (hoster).

Løjtnanten (farer op og står ret).

Alice

Vær så god at blive siddende!

Løjtnanten

Om forladelse, fru kaptajn!

Alice

Gør intet! ... Vær så god: sid ned og hold voluntæren med selskab. Han føler sig lidt ensom her på øen! (*skriver videre*).

Løjtnanten (*konverserer Allan, halvhøjt, forlegent*)

Det er en enorm hede!

Allan

Å ja!

Løjtnanten

Er voluntæren nu kommet til ende med sjette bog?

Allan

Jeg er netop i færd med den sidste paragraf!

Løjtnanten

Den er lidt drilagtig!

(*Pause*).

Løjtnanten

Har voluntæren (*søger efter ordene*) spillet tennis i dag?

Allan

Ne-j – det var for varmt i solen!

Løjtnanten (*i angst, men uden at blive komisk*)

Ja, det er en enorm hede i dag.

Allan (*hvisker*)

Ja, det er meget varmt!

(*Pause.*)

Løjtnanten

Har voluntæren ... været ude at sejle i dag?

Allan

Nej, jeg havde ingen til at passe fokken!

Løjtnanten

Har voluntæren ... den tillid til mig, at *jeg* måtte passe fokken?

Allan (*respektfuldt som før*)

Det er en altfor stor ære for mig, hr. løjtnant!

Løjtnanten

Jeg be'er, jeg be'er ... Tror voluntæren ... at vi får god vind i dag, sådan i middagstiden, for jeg har kun fri på den tid!

Allan (*fiffigt*)

I middagstiden løjer det af, og ... på den tid har frøken Judith time ...

Løjtnanten (*bedrøvet*)

Ja så ... Hm! – Tror voluntæren, at ...

Alice

Vil en af de unge herrer besørge et brev for mig?

(Allan og løjtnanten ser mistroisk på hinanden).

Alice

... til frøken Judith!

(Allan og løjtnanten farer op og skynder sig hen til Alice, dog med en vis værdighed, der skal dække over deres følelser).

Alice

Begge herrerne! Nå, desto mere sikkert bliver det udrettet!
(Rækker løjtnanten brevet) ... Hør nu, hr. løjtnant, må jeg få det lommetørklæde! Min datter er omhyggelig med sine sager! Hun er lidt smålig af sig, skal jeg sige Dem ... Giv mig lommetørklædet! ... Jeg skal ikke le af jer, men I må heller ikke gøre jer latterlige – uden nødvendighed. Og obersten synes ikke om at være Othello! *(tager lommetørklædet)*. – Gå nu, unge mænd, og søg at skjule jeres følelser, så godt I kan!

Løjtnanten *(bukker og går, fulgt i hælene af Allan).*

Alice *(kalder)*

Allan!

Allan *(standser yderst uvillig i døren)*

Ja, tante!

Alice

Bliv her! hvis du ikke vil gøre dig selv mere fortræd, end du har godt af!

Allan

Ja, men *han* går jo!

Alice

Lad ham kun brænde sig! Men tag dig i agt!

Allan

Jeg vil ikke tage mig i agt!

Alice

Så græder du bagefter! Og så skal jeg have den ulejlighed at trøste dig.

Allan

Jeg går alligevel!

Alice

Så gå da! Men når du kommer igen, du lille tosse, så har jeg lov til at le ad dig!

Allan (*løber efter løjtnanten*).

Alice (*sætter sig atter til at skrive*).

Kurt (*ind*)

Alice, jeg har fået et anonymt brev, som gør mig urolig!

Alice

Har du kunnet mærke på Edgar, at siden han har lagt uniformen, er han blevet et helt andet menneske. Aldrig havde jeg troet, at en frakke kunne gøre så meget!

Kurt

Du svarede ikke på mit spørgsmål!

Alice

Det var ikke noget spørgsmål. Det var en oplysning! Hvad frygter du?

Kurt

Alt!

Alice

Han tog ind til byen! Hans rejser derind har altid noget frygteligt til følge!

Kurt

Men jeg kan intet foretage, for jeg ved ikke, fra hvilket punkt angrebet vil begynde!

Alice (*lægger brevet sammen*)

Måske jeg kan gætte det! ...

Kurt

Vil du hjælpe mig da?

Alice

Ja! ... Men ikke længere end mine interesser tillader! Mine, det vil sige, mine børns!

Kurt

Det forstår jeg! ... Hører du, hvor stille det er, i naturen, på søen, over alt?

Alice

Men bag ved stilheden hører jeg stemmer ... Susen, skrig!

Kurt

Tys! Jeg hører også noget! ... Nej, det var kun mågerne!

Alice

Jeg hører noget andet! ... Og nu går jeg til posthuset – med dette brev!

Tæppet falder.

(Samme dekoration. **Allan** sidder ved skrivebordet og arbejder. **Judith** står i døren, i tennishat og med et cyklestyr i hånden).

Judith

Må jeg låne din skruenøgle?

Allan (*uden at se op*)

Nej, du må ikke!

Judith

Nu er du uartig, bare fordi jeg er løbet efter dig!

Allan (*roligt, men ikke uhøfligt*)

Jeg er slet ingen ting, men jeg ønsker at være i fred!

Judith (*kommer nærmere*)

Allan!

Allan

Ja, hvad er det?

Judith

Du må ikke være vred på mig!

Allan

Det er jeg heller ikke.

Judith

Giv mig hånden på det!

Allan (*mildt*)

Jeg vil ikke give dig hånden, men jeg er ikke vred ... Hvad vil du mig egentlig?

Judith

Du er så dum!

Allan

Ja, det er jeg måske!

Judith

Du tror, at jeg bare er ond!

Allan

Nej, for jeg ved, at du også er god. Du *kan* være god.

Judith

Ja, jeg kan ikke gøre for ... at ... du og løjtnanten går og græder inde i skoven. Vil du sige mig, hvorfor I græder?

Allan (*tier forlegen*).

Judith

Sig mig det! ... Jeg græder aldrig. Og hvorfor er I nu så gode venner? ... Hvad taler I om, når I går arm i arm?

Allan (*kan intet svare*).

Judith

Allan! Du skal snart få at se, hvem jeg er, og at jeg kan slå et slag for dem, jeg bryder mig om! ... Og et råd skal du få af mig ... skønt jeg ikke vil sladre! ... Hold dig beredt!

Allan

På hvad?

Judith

På ubehageligheder!

Allan

Fra hvilken kant?

Judith

Fra en kant, hvor du mindst venter det!

Allan

Jeg er temmelig vant til fortrædeligheder, og jeg har ikke haft det så morsomt i mine dage ... Hvad forestår der da nu?

Judith (*tankefuldt*)

Du stakkels dreng! ... Giv mig din hånd!

Allan (*rækker hende hånden*).

Judith

Se på mig! ... Tør du ikke se på mig?

Allan (*skynder sig ud til venstre for at skjule sin bevægelse*).

Løjtnanten (*ind fra baggrunden*)

Undskyld! Jeg troede, at volontæren ...

Judith

Hør, hr. løjtnant, vil De være min ven og fortrolige?

Løjtnanten

Dersom frøkenen vil bære mig ...

Judith

Ja! ... Et eneste ord! ... Svigt ikke Allan, når ulykken kommer!

Løjtnanten

Hvilken ulykke?

Judith

Det vil De snart få at se – måske i dag! ... Synes De om Allan?

Løjtnanten

Den unge mand er min bedste elev, og jeg skatter ham også personlig for hans karakterstyrke ... Ja, livet har øjeblikke, da der kræves (*stærkt betonende:*) styrke til at bære, tåle, lide – med ét ord.

Judith

Det var mer end ét ord – alt det! ... Imidlertid, De holder af Allan?

Løjtnanten

Ja!

Judith

Gå og søg ham op og hold ham med selskab ...

Løjtnanten

Det var mit ærinde her, *det* og *intet* andet! Jeg havde ingen anden hensigt med mit besøg!

Judith

Jeg har heller ikke formodet noget sådant – som De mener! ...
Allan gik den vej! (*peger til venstre*).

Løjtnanten (*går tøvende over mod venstre side*)

Ja, jeg skal gøre det!

Judith

Vil De, så er De flink!

Alice (*kommer ind fra baggrunden*)

Hvad bestiller du her?

Judith

Jeg ville låne en skruenøgle!

Alice

Vil du høre på mig et øjeblik?

Judith

Vist vil jeg det!

Alice (*sætter sig i sofaen*).

Judith (*bliver stående*)

Men skynd dig med, hvad du har at sige. Jeg holder ikke af lange foredrag.

Alice

Foredrag? ... Nuvel! Sæt dit hår op og tag en lang kjole på!

Judith

Hvorfor det?

Alice

Fordi du ikke længere er noget barn! Og du er for ung til, at du behøver at kokettere med at synes yngre.

Judith

Hvad skal det sige?

Alice

At du er giftefærdig! Og at din påklædning vækker anstød!

Judith

Så skal jeg nok gøre det!

Alice

Du har altså forstået mig?

Judith

Javel!

Alice

Og vi er enige?

Judith

Fuldkommen!

Alice

I alle punkter?

Judith

Selv det ømmeste!

Alice

Vil du samtidig høre op med at lege – med Allan?

Judith

Det skal altså være alvor?

Alice

Ja!

Judith

Så kan vi begynde med det samme.

(Hun har lagt cykelstyret fra sig, lader nu cyklistkjolen falde ned og vikler fletningen op til en hår knude i nakken, tager en hårnål fra moderens hår og sætter sit hår op).

Alice

Man gør ikke toilette et fremmed sted!

Judith

Ser jeg nu godt ud? ... Så er jeg færdig! Nu kan bare nogen vove at komme!

Alice

Nu ser du i det mindste anstændig ud! ... Og lad så Allan være i fred!

Judith

Jeg forstår ikke, hvad du mener med det?

Alice

Ser du ikke, at han lider ...

Judith

Jo, jeg synes, jeg har mærket det, men jeg ved ikke grunden. Jeg lider ikke!

Alice

Det er *din* styrke! Men vent til en dag ... å ja, du får det nok at føle! ... Gå nu hjem og glem ikke ... at du er i lang kjole.

Judith

Skal man så gå på en anden måde?

Alice

Prøv på det!

Judith (*forsøger at gå som en voksen dame*)

Å! jeg har en lænke om benet; jeg er fanget ... jeg kan ikke løbe mere!

Alice

Ja, barn, nu begynder vandringen, den langsomme vej mod det ukendte, som man kender forud og alligevel skal lade uvidende om! ... Kortere skridt og langsommere, meget langsommere! Børneskoene skal bort, og du får støvler, der snøres, Judith! ... Du husker ikke, da du lagde de små bløde barnesokker bort og fik sko; men det husker jeg!

Judith

Dette her holder jeg aldrig ud!

Alice

Men du må alligevel. Du må!

Judith (*går hen til moderen og kysser hende flygtigt på kinden, går derpå med en voksen dames værdighed, men glemmer det straks og løber ud*)

Adjø så længe!

Kurt (*ind fra højre*)

Er du allerede her?

Alice

Ja!

Kurt

Er *han* kommet hjem?

Alice

Ja!

Kurt

Hvorledes kom han?

Alice

I fuld galla! Han har altså været hos obersten. To ordener på brystet!

Kurt

To? ... Sværdordenen ved jeg, han skulle have, da han tog sin afsked. Men hvilken er den anden?

Alice

Det forstår jeg mig ikke på; men der var et hvidt kors inden i et rødt.

Kurt

Altså en portugisisk! ... Lad mig tænke mig lidt om! ... Hør!
Handlede hans artikler i tidsskriftet ikke om
karantænestationerne i portugisiske havne?

Alice

Jo – så vidt jeg husker!

Kurt

Og han har aldrig været i Portugal?

Alice

Aldrig!

Kurt

Men jeg har været der!

Alice

Hvorfor er du så meddelsom? Han hører godt og har en god hukommelse!

Kurt

Tror du ikke, det er Judith, der har skaffet ham den udmærkelse?

Alice

Nej, ved du hvad! ... Der findes grænser ... (*rejser sig op*). Og du har overskredet dem!

Kurt

Skal vi nu blive uenige?

Alice

Det beror på dig! Kom ikke mine interesser for nær!

Kurt

Når de krydser mine, må jeg nok nærme mig dem, om end med varsom hånd ... Der kommer han!

Alice

Nu er det, det skal ske!

Kurt

Hvilket – hvad skal der ske?

Alice

Vi får at se!

Kurt

Må det blot komme til angreb; for denne belejringstilstand har opslidt mine nerver! Jeg har ikke en ven mere her på øen!

Alice

Vent nu blot! ... Sæt dig herhen ... han sætter sig nok i lænestolen ... så skal jeg sufflere dig!

Kaptajnen (*kommer ind fra baggrunden, i gallauniform, med Sværdordenen og den portugisiske Kristusorden*)

Goddag! – Her er nok mødestedet!

Alice

Du er træt. Sæt dig!

Kaptajnen (*sætter sig, mod forventning, i sofaen til venstre*).

Alice

Gør dig det bekvemt!

Kaptajnen

Her er godt! ... Du er alt for venlig!

Alice (*til Kurt*)

Vær forsigtig – han har mistanke til os!

Kaptajnen (*vredt*)

Hvad var det, du sagde?

Alice (*til Kurt*)

Han har vist drukket.

Kaptajnen (*med rå stemme*)

Nej, det har han ikke!

(*Pause.*)

Kaptajnen

Nå – hvad har I så moret jer med?

Alice

Og du?

Kaptajnen

Betragter du mine ordener?

Alice

Næ ...!

Kaptajnen

Jeg troede det, fordi jeg ved, du er misundelig. – ellers plejer man at gratulere til modtagne udmærkelser!

Alice

Må vi ha'e den ære!

Kaptajnen

Vi får sådanne i stedet for laurbærkranse, som man giver skuespillerinder!

Alice

... Kransene på væggen hjemme i tårnet ...

Kaptajnen

Som du fik af din bro'er ...

Alice

Å, tys!

Kaptajnen

Og som jeg har måttet bøje mig for i fem og tyve år! ... og som jeg har behøvet fem og tyve år for at afsløre!

Alice

Du har truffet min bro'er?

Kaptajnen

Ja, det kan du tro!

Alice (*overvældet*).

(*Pause.*)

Kaptajnen

Nå du, Kurt! Du siger ingen ting!

Kurt

Jeg venter!

Kaptajnen

Men hør nu! Du kender vel den store nyhed?

Kurt

Nej!

Kaptajnen

Nå, det er ikke morsomt for mig at nødes til at være den, som skal ...

Kurt

Tal du bare!

Kaptajnen

Sodafabrikken er fallit!

Kurt

Det var højst ubehageligt! – Hvordan går det så dig!?

Kaptajnen

Det klarer sig nok, for jeg solgte i rette tid.

Kurt

Det gjorde du ret i!

Kaptajnen

Men hvordan går det dig?

Kurt

Ilde!

Kaptajnen

Det er din egen skyld! Du skulle have solgt i tide, eller tegnet ny aktier.

Kurt

Så havde jeg tabt endnu mere.

Kaptajnen

Nejnej! For så havde selskabet holdt sig oven vande.

Kurt

Ikke selskabet, men bestyrelsen, og jeg betragtede den ny tegning som en indsamling til direktionen!

Kaptajnen

Kan den betragtningsmåde redde dig? Det spørger jeg om.

Kurt

Nej, jeg må gå fra det hele!

Kaptajnen

Fra det hele!

Kurt

Ja, boet også, møblementet!

Kaptajnen

Det er jo skrækkeligt!

Kurt

Jeg har været med til det, som var værre!

(Pause.)

Kaptajnen

Sådan går det, når amatører vil gi' sig til at jobbe!

Kurt

Du forbavser mig; for du ved dog, at hvis jeg ikke havde tegnet aktier, så var jeg ble ven boykottet ...

Kystbefolkningens bierhverv, havets arbejdere,

uudtømmelige kapitaler, uudtømmelige som oceanet ...

Filantropi og nationaludbytte ... Således skrev i, og lod det trykke! ... Og nu kalder du det for jobberi!

Kaptajnen *(uførstyrret)*

Hvad har du nu tænkt at gøre?

Kurt

Jeg kommer vel til at lade afholde auktion!

Kaptajnen

Det gør du ret i!

Kurt

Hvad mener du?

Kaptajnen

Det, jeg sagde! ... Her (*taler langsomt*) vil nemlig komme til at foregå visse forandringer ...

Kurt

Her på øen?

Kaptajnen

Ja! ... Således for eksempel – vil din embedsbolig blive ombyttet med en anden, mere beskeden.

Kurt

Ja så!

Kaptajnen

Jo, det er meningen at lægge karantænen på udsiden af øen, ved vandet!

Kurt

Min oprindelige idé!

Kaptajnen (*tørt*)

Det ved jeg ikke ... jeg kender ikke dine ideer om den sag! ... Imidlertid ... så kommer det jo godt tilpas, at du nu skaffer dig af med møblerne; der bliver da lagt mindre mærke til – skandalen!

Kurt

Hvad siger du?

Kaptajnen

Skandalen! (*retter sig op*). For det er en skandale at komme til et nyt sted og lige straks indlade sig på forretningsroderi, der medfører ubehageligheder for familien ... Mest for familien!

Kurt

Ubehagelighederne får jeg vel flest af!

Kaptajnen

Jeg skal sige dig noget, min kære Kurt: Dersom du ikke havde haft mig ved din side, så havde du mistet din stilling.

Kurt

Også det!

Kaptajnen

Du har lidt vanskeligt ved at holde tingene i orden! ... Der har været ført klager over dig i tjenestesager!

Kurt

Berettigede klager?

Kaptajnen

Tja! for du er – med dine forøvrigt agtværdige egenskaber – et sjuskehoved! – Afbryd mig ikke! – Du er et stort sjuskehoved!

Kurt

Virkelig!

Kaptajnen

Imidlertid! Den omtalte forandring skal vistnok foregå ret snart! Og jeg vil råde dig til straks at lade auktionen finde sted eller forsøge at sælge underhånden.

Kurt

Underhånden? Hvor finder jeg nogen køber her?

Kaptajnen

Du mener vel ikke, at jeg skal gå hen og gøre mig det bekvemt med dine møbler! Det bliver en nydelig historie – (*stødvis:*) hm! især når man tænker på, hvad der er passeret – en gang i tiden ...

Kurt

Hvad var det? – mener du det, som *ikke* er passeret?

Kaptajnen (*med en pludselig vending*)

Alice er så tavs! Hvad er der i vejen, min tøs! Du er ikke i humør!

Alice

Jeg sidder og tænker ...

Kaptajnen

Ih nej! Tænker du? Men du må tænke hurtigt, korrekt og skarpt, hvis det skal hjælpe! – Så, tænk nu! En, to, tre! – Haha! Kan du ikke? ... Nå, så skal jeg tænke for dig! ... Hvor er Judith?

Alice

... et eller andet sted ...

Kaptajnen

Hvor er Allan?

Alice (*tier*).

Kaptajnen

Hvor er løjtnanten?

Alice (*tier stadig*).

Kaptajnen

Hør en gang, Kurt! Hvad tænker du nu på at gøre med Allan?

Kurt

Gøre med Allan?

Kaptajnen

Ja, du har vel ikke længere råd til at holde ham ved artilleriet?

Kurt

Nej måske!

Kaptajnen

Du må søge at få ham forflyttet til noget billigt infanteri, for eksempel oppe i Norland ...

Kurt

I Norland?

Kaptajnen

Ja! Eller hvad siger du om at lade ham gå over til det praktiske, uden videre! – Jeg ville i dit sted anbringe ham på et kontor! ... Hvorfor ikke?

Kurt (*tier*).

Kaptajnen

I disse oplyste tider! Tja! ... Alice er så *usædvanlig* tavs! ... Ja, kære børn, dette er livets gyngende vippebræt; snart sidder man oppe og ser sig kækt omkring, snart sidder man nede, og så kommer man op igen! Etcetera! Sådan forholdt det sig med den sag, ja! ... (*til **Alice***): Sagde du noget?

Alice (*ryster på hovedet*).

Kaptajnen

Vi kan vente fremmede her om nogle dage!

Alice

Talte du til mig?

Kaptajnen

Vi kan vente fremmede om nogle dage! fine fremmede!

Alice

Hvem er det?

Kaptajnen

Der kan du se! Det interesserer dig! ... Nu kan du sætte dig ned og gætte, hvem det er, der kommer, og mens du gætter, kan du more dig med at læse dette brev en gang til! (*giver hende et åbnet brev*).

Alice

Mit brev? Åbnet! Taget tilbage fra posthuset?

Kaptajnen (*rejser sig*)

Ja, i egenskab af familiens overhoved og som din rette værge våger jeg over familiens helligste interesser og hindrer med jernhånd ethvert forsøg på ved en forbryderisk korrespondance at løsne familiebåndene. Tja!

Alice (*overvældet*).

Kaptajnen

Jeg er ikke død endnu; men vær ikke vred, når jeg netop nu har i sinde at hæve os alle op af uforskyldt fornedrelse – uforskyldt i det mindste fra min side!

Alice

Judith! Judith!

Kaptajnen

Og Holofernes? – Skal det være mig? Bah!

(Går ud gennem baggrundsdøren).

Kurt

Hvem er denne mand!

Alice

Det ved jeg ikke!

Kurt

Vi er slagne!

Alice

Ja! Uden al tvivl!

Kurt

Mig har han gnavet ud, men så behændigt, at der ikke er noget, jeg kan anklage ham for.

Alice

Hvad siger du? Du står tværtimod i taknemmelighedsgæld til ham!

Kurt

Ved han, hvad han gør?

Alice

Nej, det tror jeg ikke. Han følger sin natur og sine instinkter, og nu lader det til, at han har medhold, dér hvor lykke og ulykke deles ud.

Kurt

Det er vel obersten, der kommer?

Alice

Sandsynligvis! Og derfor skal Allan bort!

Kurt

Det finder du rigtigt?

Alice

Å ja!

Kurt

Så skilles vore veje!

Alice (*i færd med at gå*)

For en lille tid! ... Men vi mødes nok igen!

Kurt

Rimeligvis! –

Alice

Og ved du hvor?

Kurt

Her!

Alice

Du aner det!

Kurt

Det er let nok! *Han* tager boligen i besiddelse og køber møblementet!

Alice

Det tror jeg også! Men svigt mig ikke!

Kurt

Ikke for så lidt!

Alice

Farvel så længe! (*Går*).

Kurt

Farvel så længe!

Tæppet.

*(Samme dekoration, men det er skyet, og det regner udenfor. **Alice** og **Kurt** kommer ind fra baggrunden med paraplyer og regnkapper).*

Alice

Så fik jeg dig herhen! ... Kurt, jeg kan ikke være grusom nok til at byde dig velkommen i dit eget hjem ...

Kurt

Å! Hvorfor ikke! Jeg har måttet finde mig i tre udpantninger ... og mere til ... Mig gør det ikke noget!

Alice

Har han kaldt dig her hen?

Kurt

Det var en formel tilsigelse; men jeg forstår ikke på hvilket grundlag!

Alice

Han er jo ikke din foresatte?

Kurt

Nej, men han har etableret sig som konge her på øen! Og hvis nogen gør modstand, så nævner han oberstens navn, og så bøjer alle sig! – Er det i dag, obersten kommer?

Alice

Han ventes – men noget sikkert ved jeg ikke! – Sæt dig ned!

Kurt (*tager plads*)

Her er alt uforandret!

Alice

Tænk ikke på det! – Riv ikke såret op!

Kurt

Såret? Jeg synes bare, det er lidt underligt! Lige så underligt som manden selv! – Ved du, at da jeg som ung havde gjort hans bekendtskab, flyede jeg ham ... Men han var efter mig. Smigrede, tilbød tjenester og bandt mig ... Jeg gentog mine flugtforsøg, men forgæves ... Og nu er jeg hans slave!

Alice

Ja, hvorfor? Det er ham, der står i gæld til dig, men du er den gældbundne.

Kurt

Efter at jeg er blevet ruineret, har han tilbudt at hjælpe Allan til at få sin eksamen ...

Alice

Det kommer du til at betale dyrt! ... Opretholdes endnu dit kandidatur til Rigsdagen?

Kurt

Efter hvad jeg skønner, er der intet til hinder for det.

(*Pause.*)

Alice

Skal Allan virkelig rejse i dag?

Kurt

Ja! Hvis jeg ikke kan forhindre det!

Alice

Det var en kort glæde!

Kurt

Kort som alt andet, undtagen selve livet, der er gyselig langt!

Alice

Ja, det er det! ... Vil du ikke hellere vente inde i dagligstuen?
Ja, selv om det ikke piner dig, så piner det mig – disse omgivelser.

Kurt

Hvis du ønsker det!

Alice

Jeg blues, jeg blues, så jeg er ved at dø ... men jeg kan ikke ændre det!

Kurt

Lad os da gå! Som du vil!

Alice

Der kommer forøvrigt nogen!

(De går ind til venstre.).

(**Kaptajnen** og **Allan** ind fra baggrunden, begge i uniform med kapper).

Kaptajnen

Sæt dig her, min dreng, jeg vil tale med dig! (sætter sig i lænestolen).

Allan (sætter sig på stolen til venstre).

Kaptajnen

Det regner i dag; ellers plejede jeg at sidde så godt her og se ud over havet.

(Pause.)

Kaptajnen

Nå? – Du vil ikke så gerne rejse?

Allan

Jeg forlader nødig min far!

Kaptajnen

Ja, din far! Han er en meget ulykkelig mand!

(Pause.)

Kaptajnen

Og forældre forstår sjældent deres børns bedste! Det vil sige – der findes jo undtagelser! Hm! Hør en gang, Allan! Har du nogen forbindelse med din mor?

Allan

Ja, hun skriver en gang imellem.

Kaptajnen

Ved du, at hun er din værge?

Allan

Ja-a!

Kaptajnen

Hør nu videre, Allan! Ved du, at din mor har givet mig fuldmagt til at handle på hendes vegne?

Allan

Det vidste jeg ikke!

Kaptajnen

Nu ved du det i alt fald! Og af den grund er diskussionen om din fremtidige løbebane afsluttet! ... Du rejser altså til Norland!

Allan

Men jeg har ingen midler.

Kaptajnen

Dem har jeg skaffet til veje!

Allan

I så fald har jeg kun at takke onkel!

Kaptajnen

Du er taknemmelig – det er ikke alle, der er det! Hm! ...
(*hæver stemmen*). Obersten ... kender du obersten?

Allan (*forlegen*)

Nej – det gør jeg ikke.

Kaptajnen

O–ber–sten (*betoner*) er min specielle ven – (*lidt hurtigere*)
som du måske ved! Hm! Obersten interesserer sig for min
familie, derunder indbefattet min hustrus pårørende. Det er
lykkedes obersten ved sin indflydelse at tilvejebringe de
midler, der udkræves til afslutningen af dit kursus! – Nu
kender du dit forhold og din fars forhold – til obersten! ...
Har jeg udtrykt mig tilstrækkelig tydeligt?

Allan (*bukker*).

Kaptajnen

Gå nu og pak dine sager sammen! Pengene får du, når du går
om bord! Og så farvel, min dreng! (*rækker ham en finger*). Adjø!
(*rejser sig og går ud til højre*).

Allan (*alene, står bedrøvet og ser sig om i stuen*).

Judith (*kommer ind fra baggrunden, med regnslag med hætte og paraply, i øvrigt udsøgt klædt, lang kjole og håret sat op*)

Er det dig, Allan?

Allan (*vender sig om og betragter Judith nøje*)

Er det Judith?

Judith

Du kender mig ikke igen? Men hvor har du været så længe? ...
Hvad ser du på? – Min lange kjole ... og mit hår ... Du har ikke
set det før!

Allan

Ne-j!

Judith

Ser jeg ud som en ung frue?

Allan (*vender sig bort*).

Judith (*alvorligt*)

Hvad bestiller du her?

Allan

Jeg har taget afsked!

Judith

Hvad! Skal du – rejse?

Allan

Jeg skal forflyttes til Norland.

Judith *(overrasket)*

Til Norland? – Når skal du rejse?

Allan

I dag!

Judith

Hvem har fundet på det?

Allan

Din far!

Judith

Det kunne jeg tænke! *(Går hen over gulvet og stamper med foden)*
Jeg ville ønske, du kunne blive dagen over!

Allan

For at træffe obersten!

Judith

Hvad ved du om obersten? ... Er det bestemt, at du skal rejse?

Allan

Der er ikke andet valg! Og nu ønsker jeg det selv.

(Pause.)

Judith

Hvorfor nu?

Allan

Jeg vil bort herfra! Ud i verden!

Judith

Der er dig for trangt her! Ja, jeg forstår dig, Allan, her er uudholdeligt. – Der spekuleres – i soda og i mennesker!

(Pause.)

Judith *(med oprigtig bevægelse)*

Allan, jeg har, som du ved, haft den lykkelige natur ikke at kunne føle lidelse – men – nu begynder jeg at kunne!

Allan

Du?

Judith

Ja! Nu begynder det! *(Hun trykker begge hænder mod sit bryst).*
Å, hvor jeg lider! Å ...

Allan

Hvad fejler du?

Judith

Jeg ved det ikke! – Jeg kvæles! Jeg tror, jeg må dø!

Allan

Judith!

Judith (*med et skrig*)

Å! ... Er det sådan, det føles! Er det sådan ... stakkels drenge!

Allan

Jeg burde le, hvis jeg var lige så grusom som du!

Judith

Jeg er ikke grusom, men jeg forstod ikke bedre! ... Du må ikke rejse!

Allan

Jeg *må*!

Judith

Så rejs da! ... Men giv mig en erindring om dig!

Allan

Hvad har jeg at give dig?

Judith (*med den dybeste, smertelige alvor*)

Du! ... Nej, dette står jeg ikke igennem! (*udstøder et skrig og holder sig for brystet*): Jeg lider, jeg lider ... Hvad har du gjort med mig? ... Jeg vil ikke leve mere! – Allan, gå ikke, ikke alene! Vi vil følges ad, og så tager vi den lille slup, den lille hvide, – og så sejler vi ud, men med faste skøder – det blæser friskt ... og så sejler vi, indtil vi kæntrer – derude, langt, langt ude, hvor der ikke findes burresnerre eller meduser ... Ikke sandt?

Sig, at du vil! ... Men vi skulle have vasket sejlene i går – de skulle have været ganske hvide – jeg vil have hvidt for øje i den stund ... og så skal du svømme med mig i din arm, indtil du bliver træt – og så synker vi ... *(med en overgang i stemmen)*. Det bliver smukt! Langt smukkere end at gå her og sørge og liste omkring med breve, som far åbner og gør nar af! Allan! *(Hun griber ham i armene og rusker i ham)*. Hører du?

Allan *(der har betragtet hende med lysende øjne)*

Judith! Hvorfor var det ikke før således?

Judith

Jeg vidste det jo ikke – hvordan kunne jeg sige, hvad jeg ikke vidste?

Allan

Og nu må jeg rejse fra dig! ... Men det ej vel også det bedste og det eneste! ... Jeg kan ikke rivalisere med en mand ... som ...

Judith

Tal ikke om obersten!

Allan

Er det da ikke sandt?

Judith

Det er både sandt – og det er ikke sandt!

Allan

Kan det blive helt usandt?

Judith

Ja, nu skal det blive det! Om en time!

Allan

Holder du ord? Jeg kan vente, og jeg kan døje, jeg kan arbejde! ... Judith!

Judith

Gå ikke endnu! ... Hvor længe skal jeg vente?

Allan

Et år!

Judith *(jublende)*

Et! Jeg skal vente i tusind år, og kommer du så ikke, så vil jeg dreje himmelhvælvingen baglæns, så solen skal stå op i vest ... Tys, der kommer nogen! – Allan, vi må skilles ... Tys! ... Omfavn mig! *(de omfavner hinanden)* ... Men du må ikke kysse mig! *(Vender hovedet bort)*. – Så, gå nu! – Gå nu!

(Allan går op til baggrunden og tager kappen på. Derpå flyver de i armene på hinanden, så at Judith forsvinder i hans kappe, og de veksler hurtigt nogle kys. Allan løber ud. Judith kaster sig næsegrus på sofaen og hulker. Allan kommer ind igen og falder på knæ ved sofaen).

Allan

Nej, jeg kan ikke gå! Jeg kan ikke gå fra dig nu – nu!

Judith *(rejser sig op)*

Hvis du vidste, hvor skøn du er nu – om du kunne se dig selv!

Allan

Tal ikke sådan, en mand er ikke skøn! ... Men du, Judith! Du ... at du ... ja, jeg mærkede nok, at når du var god, så var det en helt anden Judith – og hun er min! ... Men hvis du nu sviger mig, så må jeg dø!

Judith

Jeg tror, at jeg alligevel må dø! ... Å, om jeg måtte dø nu, just nu, da jeg er så lykkelig! ...

Allan

Der kommer nogen!

Judith

Lad dem komme! Ingen ting i hele verden frygter jeg nu! Men jeg ville ønske, du kunne tage mig under din kappe. (*Hun lader, som hun gemmer sig inden for kappen*). Og jeg fløj med dig til Norland! Hvad skal vi bestille i Norland! Blive ansat ved de lette jægere ... du skal være en af dem med fjerbusk i hatten ... det er fikst og vil klæde dig godt. (*stryger hans hår*).

Allan (*kysser hendes fingerspidser, den ene efter den anden – derpå kysser han hendes støvle*).

Judith

Hvad er det, du gør, din galning? Du bliver jo sort om munden! (*rejser sig heftigt*). Og så kan jeg ikke kysse dig, når du går! ... Kom, så følger jeg med dig!

Allan

Nej, så bliver jeg arresteret!

Judith

Jeg følger dig i arresten!

Allan

Det fik du ikke lov til! ... Nu må vi skilles!

Judith

Jeg tror, jeg svømmer efter damperen ... og så springer du ud
og redder mig, og så står det i avisen, og så forlover vi os!
Skal vi gøre det?

Allan

Kan du skæmte endnu?

Judith

Græde kan man altid komme til! ... Sig nu farvel! ...

*{De flyver i hinandens arme; derpå går **Allan** ud gennem
baggrundsdøren, der bliver stående åben; de omfavner hinanden
udenfor i regnen).*

Allan

Det regner på dig, Judith!

Judith

Hvad bryder jeg mig om det!

(De river sig løs fra hinanden. **Allan** går. **Judith** bliver stående ude i regnen og blæsten, der slider i hendes hår og klæder, medens hun vifter med lommetørklædet. **Judith** styrter derpå ind og kaster sig på sofaen med ansigtet i hænderne).

Alice (ind fra venstre, går hen til **Judith**)

Hvad er det! ... Er du syg? ... Rejs dig op, og lad mig se på dig!

Judith (rejser sig).

Alice (betragter hende nøje)

Nej, du er ikke syg! ... Men dig kan jeg ikke trøste! (går ud til højre).

Løjtnanten (kommer frem i baggrunden).

Judith (står op og tager sit regnslag på)

Vil løjtnanten følge mig hen til telegrafstationen – så er De flink!

Løjtnanten

Hvis jeg kan være frøkenen til tjeneste ... men jeg tror ikke, det vil findes passende ...

Judith

Så meget desto bedre! Det er netop meningen, at De skal kompromittere mig – men uden alle illusioner! ... Gå i forvejen!

(De går ud ad døren i baggrunden.)

Kaptajnen og **Alice** (ind fra højre, kaptajnen i daglig uniform).

Kaptajnen (sætter sig i lænestolen)

Lad ham komme!

Alice (går hen til venstre og åbner døren; derpå sætter hun sig i sofaen).

Kurt (ind fra venstre)

Du ville tale med mig?

Kaptajnen (venligt, men lidt nedladende)

Ja, jeg har en del sager af vigtighed at meddele dig! – Sæt dig ned!

Kurt (sætter sig på stolen til venstre)

Jeg er lutter øre!

Kaptajnen

Nuvel! ... (i en docerende tone) Du ved, at karantænevæsenet herhjemme har været i forfald snart i et århundrede ... hm!

Alice (til Kurt)

Det er rigsdagskandidaten, der taler!

Kaptajnen

... Men – med vor tids uhørte udvikling i ...

Alice (*til Kurt*)

Kommunikationsmidlerne, naturligvis!

Kaptajnen

... i alle mulige henseender, så har regeringen været betænkt på en udvidelse. I det øjemed har Sundhedskollegiet udnævnt nye inspektører – og!

Alice (*til Kurt*)

Han dikterer ...

Kaptajnen

... Du kan lige så godt få det at vide først som sidst! Jeg er blevet udnævnt til karantæneinspektør!

(*Pause.*)

Kurt

Jeg gratulerer – og gør min opvartning med det samme!

Kaptajnen

Vort personlige forhold vil på grund af vort familieskab forblive uforandret! I–midlertid, for at tale om noget andet! – Din søn Allan er efter min begæring blevet forflyttet til et infanteriregiment i Norland!

Kurt

Men det vil jeg ikke have!

Kaptajnen

Din vilje er i dette tilfælde undergivet moderens ønsker ... og eftersom moderen har givet mig fuldmagt til at bestemme over det, så har jeg fattet nævnte beslutning!

Kurt

Jeg beundrer dig!

Kaptajnen

Er det alt, hvad du føler i det øjeblik, du skal skilles fra din søn? Har du ingen andre, rent menneskelige følelser?

Kurt

Du mener, at jeg skulle lide ved det?

Kaptajnen

Ja!

Kurt

Og det ville glæde dig ... Du ønsker, at jeg rigtig skulle føle sorg?

Kaptajnen

Kan du det overhovedet? ... Der var en gang, jeg blev meget syg ... du var tilstede ... og jeg mindes kun, at dit ansigt udtrykte uforstilt glæde!

Alice

Det er ikke sandt! Kurt sad ved din seng hele natten og talte beroligende til dig, når samvittighedsnagene blev for tunge ...

men da du begyndte at komme dig, viste du dig
utaknemmelig ...

Kaptajnen (*uden at høre på Alice*)

Følgelig forlader Allan os nu!

Kurt

Hvem skaffer midler til det?

Kaptajnen

Det har jeg allerede gjort, det vil sige vi, et konsortium, der
interessere sig for den unge mands fremtid.

Kurt

Et konsortium!

Kaptajnen

Ja! – Og for at du kan vide, at det går rigtigt til, så kan du her
se listen. (*rækker ham et papir*).

Kurt

Listen! (*læser i papiret*). Det er jo en tiggerliste!

Kaptajnen

Du kan kalde det, hvad du vil!

Kurt

Har du tigget ind til min søn?

Kaptajnen

Er du nu igen utaknemmelig! – Et utaknemmeligt menneske er den tungeste byrde, jorden bærer!

Kurt

Så er jeg så godt som borgerlig død! ... Og der bliver intet af mit kandidatur! ...

Kaptajnen

Hvilket kandidatur?

Kurt

Til rigsdagsvalget, forstår du vel!

Kaptajnen

Det har du da vel aldrig drømt om! ... Så meget mindre, som du burde have haft en anelse om, at jeg som den ældste her på stedet agtede at opstille min person, som du lader til at have undervurderet!

Kurt

Nå! Så er det også forbi!

Kaptajnen

Det synes ikke at anfægte dig videre!

Kurt

Nu har du taget alt! Er der mere, du vil have?

Kaptajnen

Har du mere? Og har du noget at bebrejde mig? Tænk nøje over, om du har noget at bebrejde mig!

(Pause.)

Kurt

Strengt taget, intet! Alt er gået korrekt og lovligt til som mellem hæderlige medborgere i det daglige liv! ...

Kaptajnen

Dette siger du med en resignation, som jeg vil kalde kynisk. Men hele din natur er kynisk anlagt, min kære Kurt, og der er øjeblikke, da jeg fristes til at dele Alices tanker om dig, at du er en hykler, en første rangs hykler!

Kurt *(roligt)*

Er det Alices mening om mig?

Alice

Det var det en gang! Men er det ikke mere; for til at bære, hvad du har båret, udfordres simpelthen helt mod eller – noget endnu større!

Kaptajnen

Nu tror jeg, diskussionen kan betragtes som sluttet. Gå nu, Kurt, og tag afsked med Allan, der rejser med næste damper!

Kurt *(rejser sig op)*

Allerede? ... Nå, jeg har været med til det, som var værre!

Kaptajnen

Ja, det siger du så ofte, at jeg snart kunne have lyst til at få at vide, hvad der er hændet dig i Amerika.

Kurt

Hvad der hændte mig? Jo, ulykker hændte der mig! Og det er ethvert menneskes ubestridelige ret at blive ramt af ulykker.

Kaptajnen (*skarpt*)

Der gives selvforskyldte ulykker – var det sådanne?

Kurt

Det er et samvittighedsspørgsmål!

Kaptajnen (*kort*)

Har du nogen samvittighed?

Kurt

Der findes ulve, og der findes får; det er ikke nogen ære for et menneske at være fåret! Men jeg vil dog hellere være det, end jeg vil være ulven!

Kaptajnen

Du kender ikke den gamle sandhed, at enhver er sin egen lykkes smed?

Kurt

Er *det* en sandhed?

Kaptajnen

Og du ved ikke, at ens egne kræfter ...

Kurt

Jo, det ved jeg fra den nat, da dine kræfter svigtede dig, og du lå på gulvet!

Kaptajnen (*hæver stemmen*)

En fortjent mand som undertegnede – ja, se på mig – jeg har kæmpet i halvtredsindstyve år – mod hele verden, men jeg har til sidst vundet spillet ved udholdenhed, pligttroskab, energi og – redelighed!

Alice

Det skulle du hellere lade andre sige!

Kaptajnen

De andre gør det ikke, fordi de er misundelige! Imidlertid – jeg venter fremmede! Min datter Judith skal i dag træffe sin tilkommende ... Hvor er Judith?

Alice

Hun er ude!

Kaptajnen

I regnen? ... Kald på hende!

Kurt

Måske jeg nu kan gå?

Kaptajnen

Nej, vent lidt! ... Er Judith klædt på? Anstændigt?

Alice

Ja, så temmelig ... Har du oberstens bestemte ord for, at han kommer?

Kaptajnen *(rejser sig)*

Ja, det vil sige, han vil komme og overraske os, som det hedder! ... Og jeg venter telegram fra ham – det kan komme når som helst! *(Går ud til højre)*. Kommer straks!

Alice

Der har du manden! Er dette et menneske!

Kurt

Da du forrige gang spurgte mig om det, svarede jeg nej! Nu tror jeg, at det er det sædvanligste menneske af dem, der bebor jorden ... Måske vi også har lidt tilfælles med dem – dem, der forstår at benytte sig af mennesker og af gunstige tilfælde!

Alice

Han har ædt dig og dine levende op ... og du forsvarer ham!

Kurt

Jeg har været med til det, som var værre ... Men denne menneskeæder har ladet min sjæl uberørt – den har han ikke kunnet svælge!

Alice

Hvad er det "værre", du har været med til?

Kurt

Det spørger du om? ...

Alice

Er du uartig?

Kurt

Nej, det ønsker jeg ikke at være, og derfor ... spørg ikke en gang til!

Kaptajnen (*ind fra højre*)

Her lå telegrammet imidlertid! – Vær så god at læse det, Alice; jeg ser så dårligt! ... (*sætter sig stolt til rette i lænestolen*) ... Læs! – Kurt behøver ikke at gå!

Alice (*læser først hurtigt og for sig selv, ser forbavset ud*).

Kaptajnen

Nå? Behager det dig ikke?

Alice (*tier og ser hurtigt hen på **kaptajnen***).

Kaptajnen (*ironisk*)

Hvem er det fra?

Alice

Det er fra obersten!

Kaptajnen (*tilfreds*)

Kunne tænke det! ... Hvad siger så obersten?

Alice

Han siger følgende: "På grund af frøken Judiths næsvise telefonmeddelelse betragter jeg enhver forbindelse som afbrudt – for bestandig!" (*ser hurtigt og skarpt hen på kaptajnen*).

Kaptajnen

En gang til! Om jeg må be'!

Alice (*læser hurtigt*)

"På grund af frøken Judiths næsvise telefonmeddelelse betragter jeg enhver forbindelse som afbrudt – for bestandig!"

Kaptajnen (*blegnende*)

Det er Judith!

Alice (*peger*)

Og der er Holofernes!

Kaptajnen

Hvad er så du? ...

Alice

Det vil du snart få at se!

Kaptajnen

Dette har du gjort!

Alice

Nej!

Kaptajnen (*rasende*)

Dette har du gjort!

Alice

Nej!

Kaptajnen (*forsøger at rejse sig op og trække sablen, men segner tilbage, som rørt af et slag*).

Alice

Nu fik du dit!

Kaptajnen (*med gammelmandsgråd i stemmen*)

Vær ikke vred på mig! Jeg er så syg!

Alice

Er du? Det glæder mig at høre! ...

Kurt

Lad os bringe ham til sengs!

Alice

Nej, jeg vil ikke røre ved ham! (*ringer*).

Kaptajnen (*som før*)

I må ikke være vrede på mig! (*til Kurt*): Tænk på mine børn!

Kurt

Det er sublimt! Jeg skal have omsorg for hans børn, og han har stjålet mine fra mig!

Alice

Denne selvforblindelse!

Kaptajnen

Tænk på mine børn! (*Fortsætter stammende, med utydelige, uartikulerede stavelser: blu–blu–blu–blu!*)

Alice

Endelig er denne tunge forstummet! – Kan ikke prale mere, ikke lyve mere, ikke såre mere! – Kurt, du, som tror på Gud! Tak ham på mine vegne! Tak ham for befrielsen fra tårnet, fra ulven, fra vampyren!

Kurt

Ikke således, Alice!

Alice (*tæt hen til kaptajnens ansigt*)

Hvor er nu din egen kraft? Hvad? Og energien?

Kaptajnen (*uden mæle, spytter hende i ansigtet*).

Alice

Kan du endnu spy, hugorm, så skal jeg rive tungen ud af din hals! (*slår **kaptajnen** på øret*). Hovedet er væk, men det kan endnu rødme! ... O, Judith, herlige pige, som jeg har båret ligesom hævn under mit hjerte! Du – du har befriet os, os alle! – Har du flere hoveder, hydra, så skal vi tage dem med! (*rykker ham i skægget*). Tænk, at der findes retfærdighed på jorden! En gang imellem drømte jeg det, men jeg troede det aldrig! Kurt, bed Gud tilgive, at jeg har miskendt ham! O, der findes retfærdighed! Så vil jeg også være som fåret! Sig ham det, Kurt! Lidt medgang gør os bedre, men lutter modgang gør os til ulve!

Løjtnanten (*ind fra baggrunden*).

Alice

Kaptajnen har fået et slagtilfælde – vær så god at hjælpe os med at rulle stolen ud!

Løjtnanten

Deres Nåde! ...

Alice

Hvad er det?

Løjtnanten

Jo, frøken Judith ...

Alice

Hjælp os først! Så kan De bagefter fortælle om frøkenen!

Løjtnanten (*ruller stolen ud til højre*).

Alice

Ud med kadaveret! Ud med det, og op med dørene! Her skal luftes ud! (*Slår baggrundsdørene op: Det er klaret op udenfor*) ...
Uf!

Kurt

Vil du forlade ham således?

Alice

Et strandet fartøj forlades, og besætningen forsøger at redde sig! ... Jeg behøver ikke at være ligsvøberske for et rådnet dyr! Natmændene eller anatomikarlene kan nu gå i gang med ham! Et stykke havejord ville være for fint til at modtage denne kærre urenhed! ... Nu går jeg bort for at bade og vaske af mig alt dette smuds, om jeg nogensinde mere kan blive ren!

Judith *kommer til syne udenfor ved balustraden, barhovedet, medens hun vifter ud mod havet med sit lommetørklæde.*

Kurt (*går op mod baggrunden*)

Hvem er det? Judith! (*Kalder*). Judith!

Judith (*ind, med et skrig*)

Han er rejst!

Kurt

Hvem?

Judith

Allan er rejst!

Kurt

Uden at sige farvel?

Judith

Vi sagde farvel til hinanden, og han bad mig hilse dig, onkel!

Alice

Var det *det*!

Judith (*kaster sig i Kurts arme*)

Han er rejst!

Kurt

Han kommer igen, mit barn!

Alice

Eller vi rejser bagefter!

Kurt (*med en bevægelse hen imod døren til højre*)

Og efterlader ham? – Hvad ville verden ...

Alice

Verden! Bah! ... Judith, kom og tag mig i favn!

Judith (*går hen til **Alice**, som kysser hende på panden*).

Alice

Vil du rejse efter ham?

Judith

Det kan du spørge om!

Alice

Men far er syg!

Judith

Hvad bryder jeg mig om det!

Alice

Det er Judith! – O, jeg elsker dig, Judith!

Judith

Desuden, pappa er ikke smålig ... og synes ikke om barnagtigheder! Der er alligevel stil over pappa!

Alice

Ja, en vis!

Judith

Og jeg tror ikke, han længes efter mig – efter den telefonering! ... Ja, hvorfor ville han også sende mig den gamle mand på halsen? Nej, Allan, Allan! (*Kaster sig i Kurts arme*). Jeg vil afsted til Allan! (*river sig løs igen og løber ud for at vinke*).

Kurt (*følger efter hende og vinker ligeledes*).

Alice

Tænk – at der kan vokse blomster af smuds!

Løjtnanten (*ind fra højre*).

Alice

Nå?

Løjtnanten

Jo! Frøken Judith ...

Alice

Er det så yndigt at føle bogstaverne i hendes navn liste sig over læberne, at De derover glemmer den døende?

Løjtnanten

Ja, men hun sagde ...

Alice

Hun? Sig så hellere Judith! – Men først: Hvordan står det til derinde?

Løjtnanten

Jo, derinde! ... Det er forbi!

Alice

Forbi? – O, Gud, jeg takker dig på egne og menneskehedens vegne, at du har befriet os for dette onde! ... Giv mig Deres arm! Jeg vil ud og drage ånde. – Drage ånde!

Løjtnanten (*byder armen*).

Alice (*lægger bånd på sig*)

Sagde han noget, inden det var forbi?

Løjtnanten

Frøken Judiths fader sagde nogle ord!

Alice

Hvad sagde han?

Løjtnanten

Han sagde: "Forlad dem, thi de vide ikke, hvad de gøre".

Alice

Ufatteligt!

Løjtnanten

Ja, frøken Judiths fader var en god og en ædel mand.

Alice

Kurt!

Kurt (*ind fra baggrunden*).

Alice

Det er forbi!

Kurt

Å –!

Alice

Ved du, hvad der var hans sidste ord? Nej, det ved du ikke:
"Forlad dem, thi de vide ikke, hvad de gøre" ...

Kurt

Kan du oversætte det?

Alice

Han mente vel, at *han* altid havde handlet ret, og døde som
den af livet forurettede.

Kurt

Han får nok en smuk ligtale!

Alice

Og mange kranse! Fra underofficererne.

Kurt

Ja!

Alice

For et år siden sagde han omtrent således: Det ser ud, som om livet driver et kolossalt narrespil med os!

Kurt

Mener du, at han har drevet gæk med os, lige indtil døden kom?

Alice

Nej! ... Men nu, da han er død, føler jeg en underlig trang til at tale godt om ham!

Kurt

Ja, det vil vi gøre!

Løjtnanten

Frøken Judiths fader var en god og ædel mand!

Alice *(til Kurt)*

Der kan du høre!

Kurt

"De vide ikke, hvad de gøre". Hvor mange gange spurgte jeg dig ikke, om han vidste, hvad han gjorde? Og du troede ikke, han vidste det! Derfor – tilgiv ham!

Alice

Gåder! Gåder! ... Men tænk, at nu er der fred i huset! Dødens vidunderlige fred! Vidunderlig ligesom den højtidelige uro, når et barn kommer til verden! Jeg hører stilheden ... og jeg

ser mærkerne i gulvet efter rullestolen, som kørte bort med ham. – Og jeg føler, at nu er mit liv til ende, og jeg begynder at vandre mod forgængeligheden! ... Ved du, hvor sælsomt det er, at løjtnantens jævne ord – og han er af et jævnt og oprigtigt sind – de forfølger mig; men nu er de blevet alvor. Min ægtefælle, min ungdoms kærlighed – ja, le kun! – han *var* en god og en ædel mand – alligevel!

Kurt

Alligevel! Og tapper var han – således som han stred for sin og sines eksistens!

Alice

Hvilke bekymringer! Hvilke ydmygelser! Som han strøg over – for at kunne gå videre!

Kurt

Han var en *forbigået*! Det siger meget! ... Alice – gå derind!

Alice

Nej! Det kan jeg ikke! For mens vi har stået her og talt, er billedet fra hans ungdom trådt frem for mig – jeg har set ham, jeg ser ham – nu, som den gang han var tyve år! ... Jeg må have elsket den mand!

Kurt

Og hadet!

Alice

Også hadet! ... Fred med ham! (Går henimod døren til højre, hvor hun bliver stående med foldede hænder).

Tæppet.

Om "Dødsdansen"

Forfatter: August Strindberg (1849-1912).

Første udgave: *Dödsdansen*. C & E Gernandts Förlags-Aktiebolag, Stockholm 1901.

Denne udgave efter: August Strindberg: *Dødsdansen*. Drama. På dansk ved Vilhelm Østergaard. Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag – København og Kristiania 1914.

Oversætter: Vilhelm Østergaard (1852-1928).

Redigeret af: Kim N. Jensen.

Forside: Scenebillede fra en opførelse af *Dødsdansen* på Dagmar-teatret i 1920. (Kurt: Johannes Meyer, Edgar: Poul Reumert, Alice: Bodil Ipsen). Fotograf: Holger Damgaard (1870-1945).

ISBN 978-87-7628-329-2

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-555-6 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk

